ԺԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4170 — 13/25 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1899 — ՇԱԲԱԹ — 22 ՊԷՃԷՊ 1317 — ԺԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4170

درعادت غلطه ده (آره‌ویك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنده
ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան. 140 Ղրշ
» » » վեցամսեայ. 70 »
» » » եռամսեայ. 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆր.
» » » վեցամսեայ. 20 »
Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փոխարէն 100 դրուշի հաշուով:
Ֆեղակաց դարձարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերադրի:
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ՀԻԼԱՆԴԱՆՈՑԻ ԾՈՒՐՔԸ

Ազգային Հիւանդանոցի ներքին բարեկարգութեան վրայ վերջին օրերս շատ խօսուեցաւ։ Տ. Գ. Խորասանճեանի դիտողութիւնները՝ ներքին տնօրէնի փոփոխման և աղէկանց որքանոցին կանանոցէն անջատման մասին, լուրջ նկատողութեան առնուեցան Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան անդամներուն կողմէ և տարակոյս չը կայ թէ այս մասին հարկեղածը պիտի տնօրինուի փութով։

Թէեւ, ինչպէս կը լսենք, մինչեւ երկկ իրիկուն տնօրէնի փոփոխութիւն տեղի ունեցած չէր, սակայն Հիւանդանոցի վիճակին մօտէն գիտակից անձեր այդ փոփոխութեան մասին կատարելապէս համակարծիք են Տ. Գ. Խորասանճեանի։ Հետեւաբար տնօրէնի փոփոխութիւնը անվրէպ է։ Ինչ որ ցաւալի է սակայն, այն տարօրինակ լեզուն է որ կը գործածուի ծանօթ հայ անձնաւորութեան մը դէմ, այս փոփոխութեան առթիւ։ Լսուեցաւ և գրուեցաւ անդամ թէ այդ անձնաւորութիւնը, պահանջը ուրեմնալով արդի տնօրէնէն, իր բոլոր ազդեցութիւնը ի գործ կը դնէ ապիկար մարդ մը իր պաշտօնին գլուխը պահելու և անոր ամսականէն իր պահանջքը գանձելու համար։ Չենք ուզեր քննել հոս թէ այդ ըսուածը ստո՞յգ է թէ ոչ։ չենք ուզեր նաեւ ի վեր հանել այն անարգանքը զոր կ'ընեն Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան բոլոր անդամներուն դէմ՝ հրապարակելով սա կարծիքը թէ անհատ մը կրնայ զանոնք այդ տեսակ զեղծումի մը մեղսակից ընելու ստիճան ազդեցութիւն ունենալ անոնց վրայ։ Ինչ որ կ'ուզենք ի վեր հանել, այն տարօրինակ լեզուն է որ կը գործածուի այդ անձնաւորութեան դէմ, որ աներկայ շատ մը ուրիշ գովաբանուած արարածներէ վեր տեղ մը ունի մեր հարային գործերուն մէջ, մանաւորապէս այն զոհողութիւններով զոր կ'ընէ կանգուն պահելու համար Արմաչու Դպրեվանքը։

Պարզապէս արդարութեան պարտք մը կատարած ըլլալու համար այս դիտողութիւնը անցողակի ընելէ ետքը, կը փութանք յայտնել թէ ոչ ոք կրնայ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան որոշումներուն վրայ ազդել։ Հոգաբարձութեան անդամներուն ամէնքն ալ անկախ գիրքի տէր մարդիկ են և իրենց խղճին համեմատ որոշումներ տալու համար բաւական կորով ունին։ Բանի որ Տ. Գ. Խորասանճեան ալ կը հաստատէ թէ Հալածեան էֆէնտի շատ ձեռնհաս չէ Հիւանդանոցի տնօրէնի փափուկ պաշտօնը կատարելու, տարակոյս չկայ որ Հոգաբարձութեան անդամները իրենց փոքր ամառ մասնագէտ ընկերին խորհուրդներուն համեմատ հարկ եղած միջոցները ձեռք պիտի առնեն։

Տ. Գ. Խորասանճեան ուրիշ կարեւոր կէտի մը վրայ ալ Հոգաբարձութեան ուշադրութիւնը հրաւիրած է։ Կը պահանջէ որ կանանոցին մէջ գտնուած աղէկանց որբանոցը ուրիշ տեղ փոխադրուի, և ասիկա՝ անմիջական կերպով։

Հոգաբարձութեան վերջերս կառուցանել տուած ապաւանցի յաւելուածական շէնքը արդէն մեծ ճիգերով գլուխ ելած է։ Հետեւաբար աղէկանց որբանոցի համար նոր շէնքի մը կառուցումը Հիւանդանոցի խնամատար մարմինը դժուարութեանց պիտի մատնէ։ Ժողովուրդը պէտք է գիտնայ այս բանը, և աջակցի Հոգաբարձութեան անդամներուն, կատարելու համար այն բարեւոքումները որո՛ց պէտքը զգալի է։

Ամէն անգամ որ ո եւ է ազգային պաշտօնի վրայ գտնուող մարմին անհոգ գտնուի, գիտենք ի վեր հանել այդ մարմինի անդամներուն ապիկարութիւնը, չափազանցել իսկ զայն, խօսիլ անոր վրայ, քննադատել բարձրագոչ։ բայց երբ կը տեսնենք Հոգաբարձութիւն մը որ խղճամիտ կերպով կը կատարէ իր գործը աւձայն անչղուկ, երբ կը տեսնենք Տ. Գ. Խորասանճեանի պէս կարող մասնագէտի մը հոգածութիւնը Ազգ. Հիւանդանոցին վրայ, և իր մասնակիցներուն բարեւոքումները կը լսենք, պէտք չէ նոյնպէս անտարբեր մնանք։ պակասութիւնները քննադատելու համար մեր ցոյց տուած եռանդը քիչ մըն ալ ցոյց տալու ենք աջակցելու համար այն ջանքերուն, որոնք կը կատարուին այդ հաստատութեան պէտքերը հոգալու և պակասները լրացնելու համար։

ԿՈՎԿԱՍԻ ՀԱՅ ԴՊՐՈՑՆԵՐԸ ԵՒ ԹԻՖԼԻԶԻ ԿՈՆՍԻՍՏՈՐԻԱՅԻՆ ԴԱՏԸ

(Թղթակցութիւն «Արեւելքի»)

ԹԻՖԼԻԶ, 3 Նոյեմբ.

Գիտնալով թէ Թուրքիոյ Հայերը որքա՛ն կը հետաքրքրուին Կովկասի դպրոցական գործերուն՝ որոնց ստացած զանազան երեւոյթներուն հետեւեցան Պոլսոյ ազգ. թերթերու Կովկասեան թղթակցութիւններուն միջոցաւ, կը փութամ Արեւելքի ընթերցողներուն հաղորդել—թէեւ առանց Ձեր կանոնաւոր թղթակիցը ըլլալու—նոյեմբեր 1ին այստեղի նահանգական դատարանին առջեւ ունեցած դատ մը զոր Վրաստանի և Իմիրէթի Հայոց կոնսիստորեան բացած էր Կովկասի ուսումնարանական հոգաբարձուն դէմ։ Կոնսիստորիային ներկայացուցիչն էր երդուեալ-հաւատարմատար Գ. Ս. Մելիք Ադամեանց։ Նախ և առաջ պատմեմ բողոքին առաքման որ լուսաւորութեան մինիստրութեան ներկայացուելէ ետքը՝ դատական իշխանութեան յղուած էր։

Կը յիշէք անշուշտ թէ, 1898 մարտ 21ի բարձրագոյն հրամանին համաձայն, Բեգերսպուրգի կառավարութեան կողմէ յանձնարարուած էր Կովկասեան ուսումնարանական շրջանի տեսուչին՝ իր իրաւասութեան ու վարչութեան տակ առնել հայ եկեղեցիներու և վանքերու կից գրաւնուած ծխական դպրոցներուն պատկանող կալուածներն ու գոյքերը։ Սոյն պետական հրամանը գործադրելու առթիւ, Կովկասեան ուսումնարանական պաշտօնատարները չբաւականանալով գրաւել եկեղեցապատկան և վանքապատկան դպրոցներուն գոյքերը, ծայրայեղ եռանդով մը ուզած էին այն ժամանակ որ իրենց յանձնուին նաև կարգ մը եկեղեցիներու պատկանող գոյքերը։ Այս մոռք պահանջում մը եղաւ առաջին անգամ 1898 օգոստոսին, Թիֆլիզի ժողովրդական դպրոցներու տեսուչ Բօգդանովի կողմէ (որ այժմ մեռած է) Ախալցխայի մեր կոդեւոր վարչութենէն, որուն գրաւորապէս ծանոյց Բօգդանով թէ ուսումնարանական տեսչութեան իրաւասութեան տակ պիտի առնէ քաղաքին Ս. Փրկիչ եկեղեցիին կալուածներն ու հողերը։ Արդարեւ, յաջողեցաւ իր իրաւասութեան տակ առնել մէջեալ եկեղեցիին պատկանող բաղմաթիւ գիւղեր ու արտեր, 19,000 դեսեատին տարածութեամբ։

Արդ, Թիֆլիզի Կոնսիստորեային փաստաբանը, Գ. Մելիք Ադամեանց, լուսաւորութեան մինիստրութեան (կամ կրթական նախարարութեան) ներկայացուցած իր խնդրագրին մէջ կը ծանրանար սա կէտին վրայ թէ 1898 մարտ 21ի բարձրագոյն հրամանը կը վերաբերի միմիայն ծխական դպրոցներու կալուածներուն և ոչ թէ եկեղեցապատկաններուն, թէ Բօգդանովի գրաւած գիւղերն ու հողերը Ախալցխայի Ս. Փրկիչ եկեղեցիին սեփականութիւնն են և ոչ թէ դպրոցինը, և ներկայացնելով կալուածագիրները (1841 թուականով) կը խնդրէր որ, Ա.—Ցիշեալ եկեղեցիին սեփականութեան իրաւունքը ճանչցուի կարգաւ, Տ. տէր, Խան, Կորով, Սուլդա, Պուչալ և Օրկաս գիւղերուն վրայ, անոնց մէջ գտնուած լիճերով, առուակներով, արօտատեղիներով, և այլն։ Բ.—Ապօրէնն չեղեալ համարել՝ սոյն կալուածները իրեն սեփականութիւն համարելու համար Կովկասի ուսումնարանական վարչութեան ըրած կարգադրութիւնը (այսինքն գրաւումը կամ փոխանցումը)։

Ս. Յոյն դատն է ահա որ ներկայացաւ Թիֆլիզի նահանգական դատարանին, որուն կը նախագահէր դեր-նախագահ Օ. Ա. Ֆէրման։ Ուսումնարանական վարչութեան ներկայացուցիչը, առանց բուն խնդրին մէջ մտնելու, իրաւասութեան խնդիր յարոյց, առարկելով թէ նահանգական դատարանը չէր կրնար այս դատով զբաղիլ՝ ըստ որում Կովկասի Հայոց հոգեւոր հիմնարկութիւնները ներքին գործոց նախարարութեան ենթարկուած են և թէ անչարժ կալուածներու վերաբերեալ այս «վէճը» պէտք է քննուի ներքին գործոց և լուսաւորութեան նախարարութիւններուն, այսինքն երկու արքունական վարչութիւններուն միջեւ, և այլն։

Կոնսիստորիային փաստաբանը պատասխանեց թէ առաջ բերուած օրինական տրամադրութիւնը կը վերաբերի այն պարագային ուր՝ վէճը կը ծագի մինիստրութեան մը և կամ գլխաւոր կառավարիչներու հետ. մինչդեռ օրէնքը յստուկ տրամադրութիւններ ունի հոգեւոր վարչութեանց և քաղաքային ու գիւղական հասարակութեանց գործերուն համար որոնք կը քննուին դատարաններուն առջեւ։ Ասկէ զատ, կ'աւելցնէր Գ. Մելիք Ադամեանց, օտար (ոչ ռուս) դաւանութեանց վերաբերող կանոնագրի 1298րդ յօդուածին համաձայն, Հայոց հոգեւոր վարչութիւնները չեն կրնար դասուիլ մինիստրութիւններու կամ գլխաւոր կառավարիչներու կարգը, ինչպէս որ կը հետեւի ընդդիմադիր կողմին մէջ բերած առարկութենէն, և հետեւաբար անոնց կալուածային գործերը դատարանական իրաւասութեան կը պատկանին։ Իրրեւ եզրակացութիւն, Գ. Մելիք Ադամեանց առաջ կը բերէ նաեւ, 1898 մարտ 26ի բարձրագոյն հրամանով հաստատուած օրէնքին հետեւեալ տրամադրութիւնը. «Եթէ քաղաքացիական վէճեր ծագին մինիստրների կամ դեպի ներկայ կանոնադրութեան Ա. յօդուածում յիշված «կայքերի սեփականութեան մասին (այսինքն այն կայքերի որոնց գրաւել է ուսումնարանական իշխանութիւնը) և այդ «վէճերը յարուցանողը լինեն մասնաւոր մարդիկ, Հայ Լուսաւորչական Եկեղեցու ներկայացուցիչները կամ հիմնարկութիւնները, այն ժամանակ դրանց իրաւունք է տրվում՝ այդ վիճակը լուծելու համար դիմել ընդհանուր դատաստանական պարգին»։

Երկու կողմերը, որոնք կանխաւ գրաւորապէս ներկայացուցած էին իրենց փաստերն ու տեսութիւնները, բերանացի կերպով ալ հաստատեցին զանոնք։ Պրոկուրորի օգնականը, խօսք առնելով իր կարգին, սա եզրակացութեան յանգեցաւ թէ ուսումնարանական վարչութեան առարկութիւնը պէտք է անհետեւանք թողուլ, Դատարանը, յետ խորհրդակցութեան, նոյն եզրակացութեան յանգեցաւ, մերժելով Կովկասի ուսումնարանական չբերանի հոգաբարձուին առարկութիւնը թէ նահանգական դատարանը իրաւունք չունի այս խնդրով զբաղելու։

Այս բոլոր տեղեկութիւնները կարդալէդ ետքը, հետաքրքիր պիտի ըլլաք անշուշտ գիտնալու, թէ ինչո՛ւ ուրեմն անմիջապէս չանցաւ գործին քննութեան։ Այդ քննութիւնը պիտի կատարուի այն ժամանակ, երբ ուսումնարանական վարչութիւնը վերաքննութեան չդիմէ դատաստանական պալատին և կամ դիմելով՝ դատաստանական պալատը վաւերացնէ նահանգական դատարանին ձեռնհասութիւնը։ Հետեւանքը կը ծանուցանեմ ձեզ ժամանակին։

* *

ԱՇՆԱՆ ՆՕԹԵՐ

Ե.

ԵՒՄԱՂՆԵՐՈՒ ՏԱԿ

Դիտած ենք որ կեանքի պատկերներուն տխուր ու մթին կողմերը շատ անգամ լոյսերու մէջեղ ու ծիծաղներու տակ կը պարտկուին, որոնց հանդիսատես կ'ըլլանք անխռով զուարթութեամբ մը։ Այս մտածումը կը պաշարէր զիս առջի իրիկունը, և պաշարած է ամէն անգամ երբ, այս եղանակին, Սիոնէն ներկայացումներուն կը գտնուիմ ուր թիեթեւ երաժշտութիւն մը, հետաքրքիր բաղմութիւն մը, խաղեր, ծպտեր, ծաղկեփունջեր՝ վաղանցիկ հաճոյքի մը պատրանքը կու տան. և սակայն հացի համար մղուած պայքարին ու մարմնական չարաչար աշխատանքներու ամէնէն ցիրտ ու իրական տեսարանն է որ կը սարսռուի հոն, մեր աչքին առջեւ, զմեզ խնդացնելու համար։ Մարդիկ որոնք դուրսը, իրենց ճամբուն վրայ կեցող պտիկ տղոց կամ աղքատ կիներու ողորմութիւն մը նետած էին՝ բարիք մը ընելու համար, հոն՝ կրկէսին մէջ, նոյն բարեմիտ երեւոյթով կը ծափահարեն մանկատի աղջկան մը որ օդին մէջ կը տատանի գլխիվայր, ակառներուն անցուցած երկաթեայ պղտիկ օղակ մը ուրիշ խոշոր մարդ մը կախուած է, — իբր թէ ծաղկեփունջ մը եղած ըլլար՝ այդ մատաղ շրթունքներուն մէջտեղ։ Մարդը կը դարձրնեն պարատիկի մը պէս, մոլեգին արագութեամբ, և խեղճ աղջիկը կը տատանի միշտ գլխիվայր, իր երկու մանրիկ ոտներուն ծայրը տրապէզին անցուցած, ջղաձգական շարժումներով, աչքերը իրենց կոպիճներէն դուրս, պտերը կաս կասմիր, ակառներուն մէջ սեղմած երկաթեայ օղակը՝ ահագին ծանրութեամբ բեռովը։ Կը հիանան, կարծիքներ կը փոխանակենք, և հանդիսականներ կան՝ որ կրկնութիւնը կը պահանջեն ահագին քրքիջներ արձակելով։

Յետոյ, կարգը ուրիշներուն է՝ նոյն տանջանքները տալու իրենց մարմնոյն, դէմքերնին ժպտուն ու անայլայլ պահելու պայմանաւ, որպէս զի հանդիսականներուն փափուկ սրտերը չյուզուին։ Նուազածութիւնը կը գինովցնէ այդ լարախաղացները ու ձիամարզիկները, որոնց դէմը կեցած է միշտ վարպետին՝ մագնիսական նայուածքով ու խարազանը ձեռքը բռնած, զոր կը շաչեցնէ ատեն ատեն, ձիերուն ու ձիաւորներուն համար։ Ճարտար, գողտրիկ խաղերուն կը խառնուին դժուարինները, ոստումներ որոնք իրենց վտանգները ունին, հաւասարակշռութիւններ որոնց կորուստը կրնայ կորցնել տալիս դառնալ։ Եւ կ'ուզենք որ չարունակեն, կրկնեն, աւելի՛ եղեան, աւելի՛ վտանգալից փորձեր ընելով։ Ու դուրս կ'ելլենք, ազուր ժամանցի մը տպաւորութեանը տակ։

Կը յիշէ՞ք Իբէնը։ Եթէ չտեսաք զինքը անցած տարի, իր հմայիչ անունէն դատելով հմայիչ արուեստագիտուհի մը երեւակայէք Թերեւս։ Արուեստաշիտուհի մըն էր իրա՛ւ, հագիւ տասերկու տարեկան, ինքզինքը համակ տառապանքի նուիրած, որուն մէջ կը կայանար սակայն բոլոր ճարտարութիւնը և առանց որոշ՝ գոյութեան պատճառ չպիտի ունենար հասարակութեան աչքին։ Այդ ցաւատանջ դէմքով ու վտիտ մարմնով աղջիկը, ոսկեհիւս սիրուն հագուստ մը հագած, երբ առաջ կ'անցնէր ոստոստելով, կը սպասէիք որ պար մը պարէ կամ մանկական երգ մը երգէ. և ահա՛, նուազախումբին մեկնարձակը մէկ եղանակին հետեւելով, կը սկսէր մարմնական գալարումներու որոնք հետզհետէ կը սաստկանային, սրատաճիկ դառնալով։ Գետինը, հողին վրայ, երկու ոտքերը բազուկներուն պէս ուղղաձիգ ու քովընտի կարկառելով, գամուած կը մնար վայրկեան մը։ Կուրծքը, կռնակը կ'ուռեցնէր հետզհետէ աներեւակայելի ցցուածքներով. օձի պէս կը սողսկէր գետնին վրայ, երեսը հողին տուած. և իբրեւ վերջին ու լաւագոյն խաղ, գլուխը ծուռ գերուն մէջ առած ու երկու ձեռքերով սրունքները բռնած կը սկսէր թաւալել կրկէսին շուրջը, մնակոյտ մը, անձանաչ առարկայ մը դարձած այլ եւս, շարունակելով այս պէս մինչեւ որ զանգակը ազդարարէր թէ հերիք է։

Եւ երբ կու գար սովորական խոնարհութիւնը ընելու, հագիւ ծալի մը արժանանալով, գերեզմանէն ելած դիակ մըն էր կարծես, այնքա՛ն գունատ ու այլայլած կ'ըլլար դէմքը։ Հէ՛գ պզտիկ աղջիկ, որ այդ վայրկեանին ողորմելի նայուածք մը կ'ուղղէր դէպ ի իր հասակակից օրիորդները որոնք չքեղ արդուզարդերով բաղմած օթեակին եզրը, կը խնդային իր վրայ ու կը զբօսնուին իրմով։

* * *

Զեմ գիտեր ինչո՛ւ, կրկէսին մէջ ուշադրութիւնս ամէնէն աւելի սեւեռած կը մնայ դէպ ի ճակատն ցած ու լայն բացուածքը որ, վարագոյրով մը ծածկուած, բեմական դուռի մը կամ քուլիսի տեղ կը ծառայէ, որուն ետին խառն ի խուռն կը սպասեն, ներկայացման ամբողջ տեւողութեանը միջոցին, մարդերն ու ձիերը, մէկտեղ ընելով իրենց արգուզարդը, մէկտեղ ապրելով գրեթէ ամէն գիշեր։ Ներսը, խոնաւ ու կիսաղօտ բակ մը կայ, քանի մը բաժանումներով լաւագոյն նը-ժոյգներուն համար որոնք առդիսդներէն աւելի խնամքի կը կարօտին։ դարշ հոտ մը, վատառողջ մթնոլորտ մը, խառնամառն ու կեղտոտ ամէն ինչ։ Եւ սակայն, երբ մեզմէ վեր կ'առնուին վարագոյրին երկու ծայրերը՝ շուտ մը գոցուելու համար, մաքուր, փոքրիկներ, հրապուրիչ տեսքով աղջիկներ են որ դուրս կու գան, կամ երիտասարդներ՝ գունագեղ, փայլուն հագուստներ հագած, ամէնքն ալ թեթեւաշարժ, ամէնքն ալ ծիծաղոտ, ամէնքն ալ երջանիկ երեւոյթով։

Օ՜հ, այդ վարագոյրը՝ կեանքի մէջ ալ չունի՞ք զայն միթէ, —տգեղութիւններ, թշուառութիւններ, կեղծիքներ պարտկող վարագոյրը որուն ծալքերուն տակէն որքա՛ն փոքրիկներ ու մաքուր պարոններ դուրս կ'ելլեն, գոհունակ, հրապարտ դէմքերով, կրկէսի մը արուեստագէտներէն աւելի ճարտարութեամբ վայելեցնելով արուեստական պարկեշտութիւնը իրենց անձին ու բանաքօսկի ժպտը դէմքերնուն։ Եւ ասանկներն են որ ամէնէն աւելի մաքրաբէրներն ու անկեղծները կը ձեւանան երբեմն ընկերային կամ ընտանեկան շրջանակներուն մէջ։

Իրական կեանքի ի՜նչ մանրանկարներ կան դեռ այդ զբօսավայրին մէջ, քանի մը կանգուն տարածութեամբ բոլորակ հողին վրայ ուր միմոսը կամ քլու�, գըլուխը փայտէ ցանկապատին զարնելով ու դեռնի վրայ թաւալելով, տխուր հնմարտութիւններ ու սուր հեգնութիւններ կ'արձակէ հանդիսականներուն երեսին, յաւիտենապէս քրքիջներ առաջ բերելով։ Իր սիրային յայտարարութիւնները, օրինակի համար, որոնք կը սկսին անմեղասպանութեան սպառնալիքով ու կը վերջանան անտարբեր ու ծիծաղելի հեռացումով մը, քիչ մը կոշտ՝ բայց հարազատ ընդօրինակութիւնը չեն սալօնի բարքերու։ Միշտ կը խնդայ ու կը խընդացնէ այդ մարդը,—ա՛տ ըլլալով իր դերը — բայց իր խնդութիւններուն տակ՝ արհամարհոտ, հեգնոտ բան մը սքօղուած է անոնց նկատմամբ որոնց ներկայութենէն կախում ունի սակայն իր ապրուստը։ արհեստով ծաղրող մըն է՝ որուն մեծագոյն արժանիքը կը կայանայ միամիտ ձեւանալուն մէջ. և անոնք իսկ հանդիսականներէն որոնք կը զգան թէ այդ ողորմելի միմոսին ակնարկած դիրքերուն ու ձեւացուցած գռեհկութիւններուն մէջ գտնուած են իրենք ալ, կը խնդան անգիտակցաբար ու կը ծափահարեն մեքենաբար։ Ո՞վ է միամիտը, ծափահարո՞ղը թէ ծափահարողը։

ՄԵՆԱՍԷՐ

ՆԱՄԱԿ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷՆ

Թէպէտ քիչ մը ուշ այս անգամ, սակայն երբեք չէի կրնար մոռնալ Գիւտ Խաչի տօնը, Երուսաղէմի այն հրաշալի-ներէն մէկը որ քրիստոնեայ բոլոր եկեղեցիներուն ընծայեց իր փառապէտ հանգիստորութիւնը՝ Երուսաղեմէ դուրս ալ աշխարհիս ամէն կողմը։

Շարականը՝ «Հրաշակերտ և զօրեղ», զոր հիւսած է Սուրբն Սահակ Դ. բազմարդիւն Կաթողիկոսն Հայոց, է. դարուն մէջ,— և որ Վերացման Խաչի տօնէն ետքը սահմանած է և այս տօնը, — իր բովանդակ պատմութեամբը կը գեղգեղուի նոյն օրը բոլոր Հայ եկեղեցիներուն մէջ, և սակայն Երուսաղէմ Ս. Խաչին գտնուած բուն սրբավայրին վրայ, մեր Ս. Լուսաւորչի իրրեւ ճգնարան աւանդուած եկեղեցիներուն մէջ (*), որուն սեղանին ճախակողմն է այն պատուհանը՝ ուր բազմած էր Հեղինէ՝ դիտելու իր կողմէ հրամայուած պեղումը՝ Խաչափայտը գտնելու համար, այդ սրբավայրին շուրջը, կ'ըսենք, կատարուած տօնը ուրիշ յանկուցիչ ու վսեմ բան մը կը պահէ իր մէջ՝ քան զոր կը տեսնենք ուրիշ եկեղեցական հանդէսներու ատեն։

Ճաճանչագեղ Կենաց Փայտը՝ մոմերով շրջապատուած՝ ոսկեթել դիպակներու վրայ հանգչած է, ճիշդ այն տեղ ուր գտնուեցաւ հրաշիւք, մեծին Կոստանդիանոսի ժամանակ։

Երբ վերը, եկեղեցւոյն մէջ, որ կից է սրբավայրին, «Հարցի՛ շարականը կը սկսի՝ «Որ փափաքելի տնչմամբ», նոյն տենչմամբ ու փափաքով լուսարարապետ Սրբազանը, իբրեւ աւանդապահ Կենաց Փայտին, շուրջառաքեաս, նոյն սրբավայրէն եկեղեցին կը բերէ զայն թափորով կը հանդչեցնէ Աւագ-Սեղանին վրայ, ուր, ի բացակայութեան Աւետ. Ս. Պատրիարք Հօր, հանդիսապետ եպիսկոպոս մը, ինչպէս այս տարի Գեր. Տ. Մամբրէ Եպիսկոպոս, կը խնկարկէ Կենաց Փայտին՝ զոր «Հարցի՛» շարականը աւարտելէ ետքը, Լուսարարապետ Սրբազանը կը փոխադրէ վերտին Գիւտ Խաչի յիշեալ սրբավայրը։

Երբ պատարագը կ'աւարտի՝ հանդիսապետ Սրբազանը եպիսկոպոսական փառաւոր զգեստով և խաչ, գաւազան ի ձեռին, ինչպէս նաև եպիսկոպոսունք եմիփորոններով և բոլոր եկեղեցական գաւազով, կ'ելնեն նոյն սրբավայրը՝ ու հոն հանդիսապետ եպիսկոպոսը խնկարկէլէ ետքը, կ'առնէ Խաչափայտի Մասը իր ճանաչագեղ պահարանով, կը մտնէ փառաւոր ամպհովանի մը ներքեւ։ երբ թափորը կը կազմուի դեղազմայլ շարականներով և կ'ուղղուի հանդիսաւորութեամբ դէպ ի Ս. Գերեզման՝ որուն շուրջը կը դառնայ երկրորդ, և եպիսկոպոսը միշտ կը խաչակնքէ, աջ և ահեակ։

Գիւտ Խաչի թափորը, հանդերձ կենաց Փայտի օրհնութեամբ, առաջինն է, տարւոյն մէջ ու շատ համակրելին՝ Ս. Յարութեան մէջ կատարուած տարեկան թափորներուն։ Ափսո՛ս որ մեր ուխտաւորական խումբը, այս տօնէն ետքը եւ աւելի Ս. Ծննդեան մօտ եղանակին հասնելով երուսաղէմ, կը զրկուի այս փառաւոր հանդէսէն։

Ուրախ ենք սակայն որ այս տարի մէկ քանի ուխտաւորներ կային արդէն և հետզհետէ սկսած են հասնիլ։

ՎԼՐՈՒ

Երուսաղէմ

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

Ընդհանուր կացութիւնը. — Պատգամաւորներ լուր բերեր են թէ Լէտիսմիթի կողմէ թնդանօթի ձայները կը շարունակուին։ Անգլիական աղբիւրէ առնուած լուրերու նայելով, Հուայթ զօրավարը մեծ քանակութեամբ պաշար ունի, և թէ ձեռք արձնուած զգուշութիւններու շնորհիւ Անգլիացիներուն կորուստը աննշան է։ Լէտիսմիթ քաղաքը գրեթէ լրջուած է։ Բնակիչները ցորեկ ատեն հողէ պատնէշներու ետին կ'ապաստանին։ Պաշարման գործողութեանց վրայ թէեւ ճշգրիտ տեղեկութիւն մը չկայ, սակայն կ'երեւայ թէ պաշտպանութիւնը ամրացուած է։ Պէտքերը, բուռն թնդանօթաձգութենէ մը ետքը, ջնայցեր են գրաւել անգլիական մարտկոցներէն մէկ քանին։ Շատ մօտեցեր են ատոնց, բայց Անգլիացիները դէմ դրած ըլլալով, Պոէրները ետ քաշուեր են, շատ կորստեալ տալէ ետքը։ Միւս կողմէ լուր կը տարուի թէ Անգլիացիները քանի անգամ փորձեր են խլել Լէտիսմիթի պաշարման գիծը։ Ուրիշ լուրի մը նայելով Ժուպէռ զօրավարը ետ կեցեր է յարձակում մը ընելու գաղափարէն, պաշարման գիծը բաւական թեթեւցուցը է և հիմա անգլիական բանակատեղը պաշարելով կը բաւականանայ։ Լէտիսմիթի, բոլոր ելքերը պահպանուած են։ Ժուպէռ զօրավարը ամբողջովին ծածկած է Լէտիսմիթը և կը պատրաստուի, զէմ դնել Խաթքորթի մէջ համախմբուած բրիտանական զինուորներուն։ Իր բանակին ծայրը Խաթքորթէն քանի մը մղոն հեռու կը գտնուի և գոցած է հիւսիսային ճամբան։ Այդ կողմէ Անգլիացիներուն և Պոէրներուն միջեւ անկարելւոր ընդհարումներ կատարուեր են, բայց Անգլիացիները դուրս չեն ելլեր Խաթքորթէն որ ազատ հաղորդակցութիւն ունի Բիլէթֆրմարիցպուրգի հետ։ Կ'ըսուի թէ Ժուպէռ զօրավարը տասը հազար հոգիով Խաթքորթի առջեւ կը գտնուի։ Պոէրներու ընդհանուր հրամանատարին բանակին ձախ թեւը երկու հազար հոգիէ կը բաղկանայ։ ունի դաշտային հրետանի մը և երեք թնդանօթ։ հաստատուած է անգլիական բանակատեղէն 2500 մղոն հեռաւն՝ բարձունքի մը վրայ։ Կարծողներ ալ կան թէ Ժուպէռ զօրավարը որոշած է Խաթքորթն ալ պաշարել, սակայն ամէնէն աւելի հաւանական կ'երեւայ որ Անգլիացիներուն օգնութեան հասնող բանակին ճամբան կտրել կ'ուզէ, և այդ նպատակով կ'ամրանայ հիւսիսային ճամբուն տիրող բլուրներուն վրայ։ Ժուպէռ զօրավարը հոն սպասողական դիրք մը առած է և կը կարծուի թէ Անգլիացիներուն հետ ամէնէն արիւնալի ճակատամարտը հոն պիտի կատարուի և Հուայթ զօրավարին բաղդը հոն պիտի ո-

(*) Ծ —Անշուշտ կը յիշեն ընթերցողները Արեւելքի մէջ հրատարակուած մեր Ս. Տեղեաց պատմական վայրերու նկարագրութիւններն, թէ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին՝ որ Հայոց սեպհական է, Ս. Յարութեան Տաճարին մէջ անոր հարաւային կողմը կ'ելնայ և որուն հիւսային կողմէն քաղաքացուած սանդուխ մը կ'ելնուի սրբավայրը։ Վ.

ըստուի։ Հուայթ զօրավարը անշուշտ անչարժ պիտի չմնայ և երբ հարաւային կողմը ճակատամարտը սկսի, Լէտիսմիթի պաշարման գիծը խլել պիտի փորձէ։ Գերմանացի երեք սպայ, որոնք Բրէթորիա հասած էին, անկէ մեկներ են Ժուպէռ զօրավարին մօտ երթալու համար։ Թրէրի մօտ գրահապատ կառասումբին յարձակման մասին շատ ճշգրիտ տեղեկութիւն մը առնել կարելի չէ։ Սըր Ռըմվէրս Պըլլըր տեղեկագրած է այդ կառասումբէն պակսող Անգլիացիներուն թիւը հարիւրի կը հասնի, բայց հեռագիրները ըսին թէ 150 Անգլիացիներ գերի ինկած են։ Բրէթորիայէն վերջին անգամ առնուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ այդ կառասումբէն 56 արձակագիններ հոն հասեր են։ Մարնինկ Բոսքի թղթակիցը, Գ. Ուինթքն Զըրչիլ, որուն գերի խնալը ծանուցինք, ձեռքէն վիրաւորուած է։ Գ. Ուինթքն Զըրչիլ, որ տեղապալի ատիճան ունի, անցեալ տարի ալ մասնակցած էր Սուտանի դէմ մղուած արշաւանքին և Օմտուրմանին ճակատամարտին ուր նիզակաւորները նշանաւոր եղան իրենց կատարած յարձակումովը։

Քիմպըլիէն առնուած լուրերու նայելով, Լորտ Միթուէնի զօրաբաժնին համախմբումը Օռանժ-Ռիվըրի բանակատեղին մէջ գրեթէ աւարտած է և յառաջխաղացումը քանի մը օրէն կը սկսի, Քիմպըլիի պաշարումը խլելու համար։ Երկաթուղիի ճամբան մինչև Գէլմնի ազատուած չէ և թէ տակէ մինչև Քիմպըլիի հեռաւորութիւնն է ութսուն քիլօմէթր։ Այդ զօրախումբին կցուած է նաւային կիսաբաժին մը։ Լորտ Միթուէնի զօրաբաժնին մէջ կը գտնուի Գ. Սէսիլ Ռոտսի եղբայրը՝ հազարապետ Ռոտս, որուն յանձնուած է նշանացի հեռագրութիւնը և ելեկտրական զօրաւոր մեքենայ մը ունի՝ շատ հեռուէն հաղորդակցութեան մտնելու համար Քիմպըլիի հետ։

Հարաւային սահմանագլուխին վրայ Պոէրները ալ բան մը չեն չափիր։ Հիմա երեք հազար հոգիով կը տիրեն Ալիուալ-Նորթի, Ռնաբտաի, Պուրկէրսդորպի եւ Նաուրտրթի։ Նաուրտրթի մէջ քանդեր են Իսթ-Լոնտոնի, Ֆոռ-Ելիզապէթի և Բարեյուսոյ Գլուխին ու Ռոսէզիայի երկաթուղիի գիծերը։ Մինչև հիմա փոքր մը չեն ըրած Տէ Արի վրայ որ իր գիրքին կարեւորութեանը պատճառաւ ամրացուած ըլլալու է Անգլիացիներու կողմէ։ Անգլիայէն զրկուած վաշտերէն մէկ քանին, որ ինչպէս ծանուցուցաք Իսթ-Լոնտոն ցամաք ելած էին, կ'երեւայ թէ պիտի օգնեն Սթրոմպերկ-Ճոնքըրը պաշտպանողներուն։ Սակայն բուն իսկ ճակատամարտը Քիմպըլիի առջեւ տեղի պիտի ունենայ։ Եթէ Պոնրները պարտաւորուին վերցնել Քիմպըլիի պաշարումը, շուտով պիտի հեռանան Բարեյուսոյ Գլուխին մօտ բոլոր հիւսիսային կողմէն, Անգլիացիներու արշաւանքին դէմ դնելու համար։ Այդ պարագային, Օռանժի անկախութիւնը բոլորովին բաց պիտի ըլլայ Լորտ Միթուէնի զօրաբաժնին առջեւ։ Այդ երկիրը իր ընդարձակ դաշտերովը շատ յարմար կու գայ եւրոպական ռազմագիտութեան համաձայն կատարուելիք զինուորական գործողութիւններուն։ Օռանժ շատ հարուստ տեղ մըն է, և Անգլիացիները հոն բաւական բան պիտի գտնեն։ Սըր Ռըմվէրս Պըլլըրի համար կ'ըսուի թէ Տէ Արի ճանչըրն կը գտնուի։

Զինուորներու առաքումը.— Կ'երեւայ թէ պատերազմը աւարտելէն ետքը Անգլիոյ զինուորական առաքումները կատարողները բաւական հաշիւ ունին տալիք։ Հիմակուընէ դիտել կը տրուի թէ ծովային նախարարութիւնը փոխադրանաւերուն համար յաւ ընտրութիւն մը չէ ըրած և թէ հարաւային Ափրիկէի ծանրաբեռնութեանը դիտակցութիւնը չէ ունեցած։ Նախարարութիւնը, կ'ըսեն, նպաստներ կու տայ արագընթաց շոգենաւերուն որոնք օժանդակ յաձաւորակի տեղ ալ կը ծառայեն։ Արդ, նախարարութիւնը փոխանակ ատոնք գործածելու ինչ որ իրաւունքն էր, միլին արագութիւն ունեցող շոգենաւեր վարձած է որոնք հազիւ երեք չորս շաբաթէն կը կատարեն ուղեւորութիւնը։ Անգլիացիները կ'ըսեն նաեւ թէ զինուորները շարժման մէջ դնելու իրենց դրութիւնը քննադատելի է, որովհետեւ քանի հազար հոգի հաւաքելու և հագուցնելու գործողութիւնը տասը օրէն կը կատարուի։ Ամէն կողմէ բողոքներ կ'ըլլան թէ փոխադրանաւերու մէջ համախմբում տեղի կ'ունենայ, պաշարները լաւ տեսակէ չեն, և այլն։

Խաֆրոբի ճակատամարտը.— Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը հրատարակեց հետեւեալ հեռագիրը զոր Իսթքորթի հրամանատարը շաբաթ օրուան թուականով ուղղած է։

«Այս առտու հիւսիսային կողմի յառաջապահներուն հրամանատար սպան ծանոյց թէ Պոէրներու հեծեալ շրջուն պահակներ տեսած է որոնք ամէն կողմէ կը յառաջանային դէպ ի Իսթքորթ։ Իմ զօրախումբս զէնքի դիմեց։ Յառաջապահներս լուր տուին թէ Պոէրներու զանազան խումբեր՝ 6 700 հոգինոց՝ հիւսիսային արեւմուտքէն կը յառաջանան Իսթքորթի վրայ, նաեւ թէ Պոէրներու 150 հոգինոց ուրիշ խումբ մը արեւելեան կողմէն վրայ կը քալէ, Իսթքորթէն դէպ մղուն դէպի հիւսիսային արեւմուտք։ Յառաջապահները սկսան կրակ ընել թշնամիին վրայ և մեր նաւային մէկ թնդանօթը մինչև ութ հազար եարտա հեռաւորութեամբ ռումբ մը արձակեց, որ թշնամիին խիստ մօտը պայթեցաւ, որով Պոէրները փութով ետ քաշուեցան։ Կէս օրին երեք յառաջապահներէ լուր առի թէ բազմաթիւ պոէրներ տեսնուած են Լէդլիս Հոմեթէտի բլուրներէն մէկուն վրայ։ Զինուորները բանակատեղը վերադարձան։»

Լէտիսմիթիէն առնուած լուրերը կը պատմեն Հուայթ զօրավարին այն յարձակումը որով նոյեմբեր 9ին խլած էր պաշարման գիծը։ Պոէրները առաւօտեան դէմ սկսեր են ընդհանուր յարձակում մը և այնչափ յամառութեամբ շարունակեր են որ Անգլիացիները եօթը ժամ աշխատեր են պահնք ետ մղելու համար։ Պոէրները 7 800 հոգի կորուստ մը տալով պարտաւորուեր են ետ քաշուիլ։ Նոյեմբեր 14ին Անգլիացիները յաջող հետազօտութիւն մը կատարեր են Քոլենզոյի ճամբուն վրայ։ Ասոնց թնդանօթները մեծ կորուստներ պատճառեր են Պոէրներուն, որոնք պարտաւորուեր են ետ քաշուիլ։ Անգլիացիներուն ռումբերը որոնք խssիր վառօդով լեցուած էին, այնչափ սոսկում ազդեր են Պոէրներուն որ ասոնց թնդանօթաձիգներուն սպանները ռէվոլվէրով մահուան սպառնալիք ըրեր են իրենց տեղերէն հեռացող զինուորներուն։

Մաֆեքինկ.— Թայմզ Պատէն Բաուէլ դնդապետին հետեւեալ հեռագիրը կը հրատարակէ զոր Մաֆիքինկէն ուղղած է նոյեմ. 6 թուականով.

«Կացութիւնը լաւ է. քանի մը յաջող յարձակումներ կատարեցինք և մեզմէ երկու սպայ ու տասնըեօթը զինուոր մեռած են ու չորս սպայ և քսանրեկը զինուոր վիրաւորուած։ Թշնամիին կորուստը շատ է։ Պոէրներու թիւը հետզհետէ կը պակսի, բայց անոնց թնդանօթները կը շարունակեն զմեզ ռմբակոծել, մեր ռումբերէն հեռու կենալով։ Հոկ. 20էն ի վեր տեղեկութիւն չունինք թէ դուրսը ինչ կը պատահի։ Զինուորներուն առողջական ու բարոյական վիճակը խիստ գոհացուցիչ է։»

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Բրիսբորիա, 23 նոյեմ.— Նոյեմ. 20ին լուր առնուեցաւ թէ շաբաթ օրը Իսթքորթի կողմէ բուռն թնդանօթագնդութեան և Լէտիսմիթի հաղարային կողմէն ալ սաստիկ հրացանաձգութիւններ խմացուեր են։ Անգլիացիներու փոքրաթիւ խումբ մը նոյեմ. 20ին Լէտիսմիթէն դուրս ելնել փորձելով ետ մղուեր է։ Պոէրներու խոշոր թնդանօթները շատ մը ռումբեր արձակեր են Լէտիսմիթի վրայ։

Քէքբաուն.— Անգլիական զինուորները նոյեմ. 19ին նորէն գրաւեցին Նաուրտրթը, Բոլէզվէրկ-Միսլպուրկի երկաթուղիին վրայ։

Լուրենսօ-Մարքէզ.— Նոյեմ. 21ին գիշերը Անգլիացիները փորձեցին Լէտիսմիթէն դուրս ելնել, Իսթքորթի գտնուող զինուորներուն օգնութեան հասնելու նպատակով, բայց չյաջողեցան, վասն զի Պոէրները սաստիկ կրակ տեղացուցին անոնց վրայ։

Բրիսբորիա.— Պաշտօնական տեղեկութիւններու նայելով, պատերազմին սկիզբէն ի վեր Պոէրներուն կորուստը եղած է 90 մեռեալ և 200 վիրաւոր։

Տուրպան.— Պոէրները փութով կը յառաջանան Բիչէթէրմարիցպուրկի վրայ։ Անոնց ամէնէն բազմաթիւ զօրախումբը, 7000 հոգի թնդանօթաձիգներով և ծուպէռ զօրավարին հրամանատարութեամբ, Հիուքէն 25 անգլիական մղոն հեռուն կը գտնուի։ Այդ քաղաքը Բիչէթէրմարիցպուրկէն քսան մղոն դէպ ի հիւսիս կը գտնուի։

— Պոէրները այսօր սկսան ռմբակոծել Մօֆ-Ռիվըրի անգլիական բանակատեղը, Իսթքորթէն 25 մղոն դէպ ի հարաւ։ Անգլիացիները բուռն կերպով դէմ դրին։ Պոէրներուն ռումբերը ինչա մը չեն գործած։

Քէքբաուն.— Անգլիական խումբ մը նոյեմ. 16ին Բէմզրիէն դուրս ելնել փորձեց, բայց Պոէրներու թնդանօթաձգութեանը չդիմանալով ետ դարձաւ։ Քիմպըլիի պաշարումը կը շարունակէ։

— Անգլիական զօրքերու ընդհանուր հրամանատար Սըր Ռըմվէրս Պըլլըր Նաթալ ուղեւորեցաւ։ Կը կարծուի թէ շուտով Քէքթաուն դառնայ։

Լոնտոն.— Անգլիոյ կառավարութիւնը հրամայեց զէնքի տակ կոչել քաղաքական զօրքերու ութը նոր վաշտ։

ՈՒԻՆՏՍՈՐԷՆ կը հեռագրեն թէ երեքշաբթի օրը տրուած սեղանի պահուն Կալլէսի իշխանը, թագուհիին հրամանով, բաժակ պարպեր է Գերմանիոյ կայսեր ու կայսրուհիին կենացը։ Նուագածուները հնչեցուցեր են գերմանական ազգային քայլերգը։ յետոյ Վիլհէլմ կայսրը բաժակ պարպեր է Վիքթորիա թագուհիին կենացը։ Այդ միջոցին նուագածուները նուագեր են Անգլիոյ ազգային երգը։ Սէնէն վերջը Կալլէսի իշխանը բաժակ պարպեր է Փրէսէրիք կայսրուհիին կենացը։

— Վիլհէլմ կայսրը, առջի օրը Ուինտսորի մէջ ունկնդրութիւն շնորհեց դանձուց նախարար Պ. Պալֆուրի և գաղթական նախարար Պ. Ճէմպրլէնի։

ԼՈՐՏ ՍՈԼԶԲԷՐԻ.— Լոնտոնէն առջի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ նախարարապետ Լորտ Սոլզպէրի ինֆլուէնցայէն կը տառապի որով չի կրնար գործերը վարել։ Յետոյ հասած հեռագրի մը նայելով Անգլիոյ նախարարապետին վիճակը բարւոքած է։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՀԱՊԷՇԻՍՏԱՆ.— Օռենբուրկէն երկուշաբթի օրուան թուականով կը հեռագրեն Թայմզի.

«Ռուսական մանաւոր պատուիրակութիւն մը, որուն պետերն են Տավիտով ու Տրակոմիրով տեղակալները, երկէկ Օտեսայէն ճամբայ ելաւ Հապէշիստան երթալու համար։ Այդ խումբը բազմաթիւ է և քանի մը բժիշկներ ալ կան։ Կ'ըսուի թէ պատուիրակութիւնը Զարին կողմէ նամակ մը պիտի յանձնէ Մէնէլիքի, ինչպէս նաեւ մեծարժէք նուէրներ։ Այդ պատուիրակութեան քաղաքական կարեւորութեանը համար հարկ է դիտել թէ անոր պաշտօնական անունն է «Ռուսական կայսրական արտասովոր պատուիրակութիւն Հապէշստանի մէջ»։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ Կայսրը սա հեռագիրը ուղղեց Ռէյնոլտ Վէրնէր դեր-Ցոմակալին.

«Ուրախացած եմ ձեր այն ընթացքին համար, որով առանց կարեւորութիւն տալու ձեր ծերութեանը, երկար ճամբորդութիւն մը յանձն առիք այսօրուան մինչեկին մէջ բանախօսելու և ձեր ձեռնհաս ձայնը լսելի ընել տալու՝ ի նպաստ այն հրաւէրին զոր գերման ազգին կ'ընեմ զօրաւոր նաւատորմ մը ունենալու համար։»

ՓԻԼԻՊՊԻՆՆԵՐԸ.— Մանիլայէն Մարիտ հասած պաշտօնական հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ սպանիացի ուժը հարիւր գերիներ բանայ նահանգը ղրկուեր են։ Ամերիկեան իշխանութիւնները պիտի թոյլատրեն որ սպանիացի շոգենաւ մը առնէ զանոնք։ Երեքշաբթի օրը Սպանիայէն այդ նպատակով նաւ մը ճամբայ պիտի ելլէ ուտելիքներով և հագուստներով։

ՈՒԱՇԻՆԳԹՕՆԷՆ առնուած լուրերու նայելով Մ. Նահանգաց փոխ-նախագահ Պ. Կարրէթ Հոպարթ, 60 տարեկան, մեռեր է երիկամունքի հիւանդութենէ, ուրկէ չորս ամիսէ ի վեր կը տառապէր։ Երեք տարիէ կը վարէր այդ պաշտօնը և ըստ օրինի Մեթոպոյտին ալ նախագահն էր։ Մ. Նահանգաց հասարակութիւնը եօթը օր սուգ պիտի պահէ։

ՍՈՖԻԱՅԷՆ առջի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Սապարանիէն չորեքշաբթի օրուան նիստին մէջ սկզբունքով ընդուներ է՝ քաղաքային ու զինուորական պաշտօնեաներու ամսաթոշակներէն ըսալիք զեղչերուն վերաբերեալ օրինագիծը, որ յղուեր է յատուկ յանձնաժողովին։

ՀԵՆՐԻՆ ՀՈՒՐՆԸՆ

ՍԷԼՍՄԼԷՐԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երեկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէս օրին նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով և ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը կայս. պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Անգլիոյ ու Գերմանիոյ դեսպանները՝ իրենց առաջին թարգմաններով, Ռուսաստանի դեսպանը և քառասունէ աւելի օտարազգիներ։ Ներկայիներէն ոմանք սենեկապետ Լիին սէջի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵՆՈՒՈՅՈՒՄ.— «Երեկ ուրբաթ, Սէյամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ՝ Գերմանիոյ դեսպան Պարոն Մարշալ և յետոյ Անգլիոյ դեսպան Սըր Նիքոլաս Օ'Ռնոր պատիւ ունեցան ոչ պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան։

—ԱՏ Էմմանուէլեան Սրբազան, որ ՀայէՀռոմէական Ներսիսեան Պարտիրք անուանուած է, երեկ, ուրբաթ, Սէյամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ, պատիւ ունեցաւ Ն. Վեհափառութեան ներկայանալու և իր նոր պաշտօնին համար երախտագիտութեան ու հպատակութեան զգացմանց հաւատիքը մատոյց յոտս կայս. Գահոյքին։»

ԹՈՒՐԳԻԵՆԻ ԶՈՒԻՏԵՐԻՆ.— Պէրլէն առջի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Վիէննայի զուիցերիական դեսպան տոքտ. Ա. տը Ֆլաքարէտ մեռնելոյն ժամանակ կ. Պոլսոյ դեսպանութիւնն ալ պիտի վարէ։

ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ.— Մոնիդոռ կը հերքէ իր տուած այն լուրը թէ Վիթալիա կոմսը փոխարուութիւն մը առաջարկած ըլլայ կայս. կառավարութեան։

Մ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ փոխ-նախագահ Պ. Կարրէթ Հոպարթի մահուան առթիւ ամերիկեան դեսպանատունը կէս պարզած է իր դրօշը։

ՅՈՒՆԱՑ Ս. Պատրիարքը երէկ այցելութիւն տուաւ Ռումանիոյ նախարդ դեսպան Պ. Ճուվարայի։

ԱՐՏԱՔԻՆ գործոց նախարար Թէվֆիկ փաշա առջի օրը կայս. պալատ գտնուելով պաշտօնատեղին չգնաց։

ՊԷԼԿՐԱՏԷՆ կը հեռագրեն թէ Միլան նախկին թագաւորը, չորեքշաբթի օրը, կէս ժամու չափ տեսակցութիւն մը ունեցեր է օսմ. դեսպան Ֆէթհի պէյի հետ։

ՍՈՖԻԱՅԻ կայս. զիմիսէր Նէֆիպ էֆ. Մէյլհամէ քանի մը օրէ ի վեր հիւանդ է եղեր։

ՄԻԶԵՐԿՐԱՆԱՆԻ Ֆրանսական նաւաբաժինը երկուշաբթի Իզմիրի նաւահանգիստը կը սալատի։

ԵՆՄԷՆԻ ՆԱՀԱՆԳԻ.— Ինչպէս յայտնի է, կայս. Իրատէ մը, Եմէնի բարեհորգման յանձնաժողովին տեղեկագրութեան և նախարարաց Խորհուրդին որոշման վրայ, հրամայած էր դատաստանի քանի մը անդամներ ալ Եմէնի նահանգին քաղաքային և ուրիշ այն պաշտօնեաները որոնց ապօրէն արարքը հաստատուած է։ Արդ, նոյն պաշտօնեաներու դատաստանը տեղի ունենայր է Ամիլի դատարաններու եւ զինուորական տեսչներու առջեւ։ Կայս. Իրատէ մը հրամայած է պաշտօնական ընել և որոշուած պատիժներուն ենթարկել այն պաշտօնեաները որոնց ապօրէն ու յոռի արարքը ըստ օրինի հաստատուած է։

—Պետական Խորհուրդին հարցաքննիչ դատաւորներէն Սալիմ էֆ. և նոյն Խորհուրդին նախնական դատարանին օգնական անդամներէն Իհսան էֆ. Եէմէն պիտի ղրկուին, քննելու քննութեանց տեղեկագիրները այն պաշտօնեաներուն որոնք պաշտօնէ դադրեցուցուած են։

ՔԷՐԻ գաւառին Սրաբ ցեղերուն քարոզութիւններ ընելու և յորդոր կարդալու պաշտօն ունեցող կրօնականները վերջերս Սուրիա հասեր են, ուրկէ այդ ցեղերուն գտնուած գաւառակները ղրկուած են։

ՕՍՄ. ԹՂԹԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ գործառնութիւնները աւելի կանոնաւոր վիճակի մը վերածելու համար կազմուած յանձնաժողովը իր առաջին նիստը կազմեց նախագահութեամբ արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշայի և խորհրդակցութեան սկսաւ։

ՄԻՏԻՍ գաւառակին մէջ պատահած հրդեհէն ազատած շէնքերու վերաշինութեանը գործածուելիք ատաղձերը անտառի տուրքէ զերծ պիտի մնան։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ ԴՈՒՌՆԷՆ զանազան տեղերէ հրահանգ ուղղուած է նոր հասնող զաղթականներէ զինուոր առնելու խնդրոյն համար։

ԱՆՏԻՈՔԻ Ցունաց նոր Պատրիարք Տ. Մէլէթիոս որուն ընտրութիւնը վաւերացաւ կայս. Իրատէով, անցեալ կիրակի օր Դամասկոսի յունական վանքին մէջ բազմաթիւ եկեղեցականներու և աշխարհականներու ներկայութեանը հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ ըրեր է Վեհ. Սուլթանին համար։ Տ. Մէլէթիոս երեքշաբթի օրը պաշտօնական այցելութիւն տալով Սուրիոյ կուսակալին, երախտագիտութիւն յայտներ է իր ընտրութեան վաւերացմանը առթիւ և բարեմաղթութիւններ ըրեր է Վեհ. Սուլթանին համար։ Կուսակալը հարկ եղած մեծարանքները ըրեր և քիչ ետքը Պատրիարքարան երթալով շնորհաւորական այցելութիւն տուեր է։

ՊԱՍՐԱՅԻ ծոցը գտնուող օսմ. մարտանաւերուն նուագներուն վրայ եօթանասուն հոգի պիտի աւելցուին։

ՌՈՒՍԻՈՅ Մարիա Թէոտորովնա կայսրուհիին ծննդեան տարեդարձին առթիւ վաղը գոհարանական աղօթքներ պիտի կարդացուին Ռուսիոյ դեսպանատան մատուռին մէջ։ Դեսպան Պ. Զինովիէվ և շրջուոր պաշտօնեաները ներկայ պիտի գտնուին։

ՄՈՐԹՈՒԱԾ ԱՆԱՍՈՒՆՆԵՐԸ.— Զեռընկան պաշտօնարանը տեղեկանալով որ այլ և այլ տեղեր մասնաճիւղերը հիւանդ անասուններ գաղտնի կը մորթեն առանց անասնարոյժներու գիտութեանը, հրահանգ ուղղելով ամէն կողմ ծանոյց որ մորթուած անասունները պէտք է նախապէս ենթարկուին անասնարոյժներու քննութեանը։

ՀՌՈՄի օսմ. դեսպան Բէյլիտ պէյ Իտալիոյ Մարկարիթա թագուհիին ծննդեան 48րդ տարեդարձը շնորհաւորելու համար արքայական պալատը երթալով արժանացեր է Ն. Վեհափառութեան մասնաւոր մեծարանքներուն։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանին ախտաբանութեանց հիւանդանոցին մարձուի (մասած) ուսուցիչ կարգուած է տոքտ. Հոֆման։

ԱՑՏԸՆԻ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԸ.— Առջի գիշերը Իզմիրի մէջ երկրաշարժի թեթեւ ցնցում մը զգացուեր է։

— Քաղաքապետութեան պաշտօնարանին մէջ կազմուած նպաստամատոյց յանձնաժողովին կատարած հանգանակութեան գումարը հասած է 2,564,380 ղրուշի։

ԶԱՄԻԱՅԻ գինը ինկած է եւրոպական հրապարակներուն վրայ։

ԱԻՍՏՐԻԱԿԱՆ երեք մարտանաւ որոնք քանի մը օրէ ի վեր Իզմիրի նաւահանգիստը կը գտնուէին, մեկներ են անկէ։

ՊԼՈՒՈՒԹի պարսկական ընդհանուր հիւպատոս կարգուած է Իլիաս պէյ Սուրսուք փոխանակ Հանա պէյ Սուրսուքի։ Կայս. կառավարութիւնը վաւերացուցած է անոր պաշտօնը։

ՍԷԼԱՆԻԿի յանձնակատարներէն իսաք Մոյսայի համար իմացուելով որ տեղւոյն ներքին ապրանքներու մաքսատունէն առանց քննուելու ապրանքներ դուրս պիտի հանէ, քննութեան ձեռնարկուելով հաստատուեր է թէ քննուած չեն։

— Սէլանիկի ներքին ապրանքներու մաքսատուն խուզարկիչ Համի Մուսթաֆա իր ապօրէն ընթացքին համար հարցաքննութեան ենթարկուեր է։ (Իքտամ)

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ նախարդ դեսպան Պ. Ճուվարա այսօր Պուքրէշ պիտի ուղեւորի։

ԻԶՄԻՏԻ նաւարանէն երկուշաբթի օրը ծովը պիտի իջուցուի Սայիքզ Շատի մարտանաւը։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպան Պ. Բոնսթան երէկ Նշան Թաշ երթալով միքրոպաղնանական աշխատանոցը այցելեց։

ՏՐԱԲԻԶՈՆի նահանգին անտառի հասոյթը 1304 սեպտ.էն մինչև 1309ի վերջը եղած է 15,537,923 ղրուշ և 1309էն մինչեւ ներկայ տարուան սեպտ.ի վերջը եղած է 19 միլիոն ղրուշէն աւելի։

ԶԻՒՆ.— Մանասդիրի քաղաքին մէջ ենթարկել Եէմէնի նահանգին քաղաքային և ուրիշ այն պաշտօնեաները որոնց ապօրէն արարքը հաստատուած է։ Արդ, նոյն պաշտօնեաներու դատաստանը տեղի ունենայր է Ամիլի դատարաններու եւ զինուորական տեսչներու առջեւ։ Կայս. Իրատէ մը հրամայած է պաշտօնական ընել և որոշուած պատիժներուն ենթարկել այն պաշտօնեաները որոնց ապօրէն ու յոռի արարքը ըստ օրինի հաստատուած է։

—Պետական Խորհուրդին հարցաքննիչ դատաւորներէն Սալիմ էֆ. և նոյն Խորհուրդին նախնական դատարանին օգնական անդամներէն Իհսան էֆ. Եէմէն պիտի ղրկուին, քննելու քննութեանց տեղեկագիրները այն պաշտօնեաներուն որոնք պաշտօնէ դադրեցուցուած են։

ՔԷՐԻ գաւառին Սրաբ ցեղերուն քարոզութիւններ ընելու և յորդոր կարդալու պաշտօն ունեցող կրօնականները վերջերս Սուրիա հասեր են, ուրկէ այդ ցեղերուն գտնուած գաւառակները ղրկուած են։

ՕՍՄ. ԹՂԹԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ գործառնութիւնները աւելի կանոնաւոր վիճակի մը վերածելու համար կազմուած յանձնաժողովը իր առաջին նիստը կազմեց նախագահութեամբ արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշայի և խորհրդակցութեան սկսաւ։

ՄԻՏԻՍ գաւառակին մէջ պատահած հրդեհէն ազատած շէնքերու վերաշինութեանը գործածուելիք ատաղձերը անտառի տուրքէ զերծ պիտի մնան։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ ԴՈՒՌՆԷՆ զանազան տեղերէ հրահանգ ուղղուած է նոր հասնող զաղթականներէ զինուոր առնելու խնդրոյն համար։

ԱՆՏԻՈՔԻ Ցունաց նոր Պատրիարք Տ. Մէլէթիոս որուն ընտրութիւնը վաւերացաւ կայս. Իրատէով, անցեալ կիրակի օր Դամասկոսի յունական վանքին մէջ բազմաթիւ եկեղեցականներու և աշխարհականներու ներկայութեանը հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ ըրեր է Վեհ. Սուլթանին համար։ Տ. Մէլէթիոս երեքշաբթի օրը պաշտօնական այցելութիւն տալով Սուրիոյ կուսակալին, երախտագիտութիւն յայտներ է իր ընտրութեան վաւերացմանը առթիւ և բարեմաղթութիւններ ըրեր է Վեհ. Սուլթանին համար։ Կուսակալը հարկ եղած մեծարանքները ըրեր և քիչ ետքը Պատրիարքարան երթալով շնորհաւորական այցելութիւն տուեր է։

ՊԱՍՐԱՅԻ ծոցը գտնուող օսմ. մարտանաւերուն նուագներուն վրայ եօթանասուն հոգի պիտի աւելցուին։

ՌՈՒՍԻՈՅ Մարիա Թէոտորովնա կայսրուհիին ծննդեան տարեդարձին առթիւ վաղը գոհարանական աղօթքներ պիտի կարդացուին Ռուսիոյ դեսպանատան մատուռին մէջ։ Դեսպան Պ. Զինովիէվ և շրջուոր պաշտօնեաները ներկայ պիտի գտնուին։

Պ. ՕՍՔԱՐ ԷՖԷՆԴԻ, որ ծանօթ է արդէն իր Զիկ-Զակ և Բոնբոնէք-Բոյֆա երաժշտական հեղինակութիւններովը, այս անգամ հեղինակած է Նօպիսս Բասրիլլ մը՝ արարողապետ Վեսմ. Իսրահիմ պէյի ձօնուած և մաղ մը Միդ հեռ Ցուն հանս (Սրտով և ձեռքով), գերմանական «Սիւնկիկոս» ընկերութեան ձօնուած։ Այս երկու ձայնատետրերն ալ կը գտնուին Բերա, Սիրէէ Ռուսէլիի դէմ, թիւ 119, Պ. Շուտէ Լիֆրուքի վաճառատան մէջ։

SIROP DE RAIFORT

Մորթին թարմութիւնը ապահովելու, անորժակը շատցնելու, գեղձերու խցումը և մորթի բորբոքումը արգիլելու, վերջապէս տղոց բոլոր տկարութիւնները վերցնելու համար միակ դեղն է Կոդիմօլր և Ընկ. ՌեմՁոռի խոտաւոր օշարակը որ խառը կը պարունակէ ճիշդ այն վիճակով որով կը գտնուի թարմ խոտերուն մէջ։

ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՑՑ
1900 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ
ԳԻՆ 40 ՓԱՐԱ

Սպգային Հիւանդանոցիս սեպհական սոյն ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՑՑը որ հրապարակ ելած է մաքուր տպագրութեամբ, այս տարի; ըստ որոշման կրօնական Պատուոյ, ժողովոյ, եկեղեցական ժամերգութեանց մասին աւելի մանրամասն և ճոխ տեղեկութիւններ կը պարունակէ ի դիւրութիւն եկեղեցականաց և եկեղեցասիրաց։

Հազարաբերութիւնս նկատելով որ ուրիշ հաստատութեան մը անուամբ եւս օրացոյց հրապարակ ելած է, ներկայիս կը ծանուցանէ թէ՝ Մեծն Հիւանդանոցիս օրացոյցն է որ արտօնեալ և վաւերացեալ է Սպգ. Պատրիարքարանէ. հետեւաբար սէնք է ուշադիր ըլլալ անոր կողքերուն վրայ դրուած կ'ելքին որ «Ս. Փ. Ազգ. Հիւանդանոցի սեփականութիւն 1900» պարբերութիւնը կը կրէ։

Օրացոյցի վաճառումը Հիւանդանոցիս տարեկան կարեւոր հասոյթներէն մէկը ըլլալով, տարակոյս չունի Հոգաբարձութիւնս որ բարեսէր ազգայիները դնելով անկէ մէկ մէկ օրինակ, Հիւանդանոցիս ՀԱԶԱՐԷ աւելի պատասխարներուն նպաստ մը ալ բրած պիտի ըլլան։ ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՑՑն ալ յառաջիկայ շաբթու հրապարակ կ'ելնէ պատկերազարդ և ճոխ պարունակութեամբ։ (Հոգաբարձութիւն)

Զեռուան եղանակին համար միայն
ՏՈՔԹ. ՕՐՄԱՆԵԱՆ
Հիւանդ կ'ընդունի իր տունը Բերա, Աղա փողոց թիւ 1, ամէն օր իրիկուան ժամը 10 էն ետքը։
843 4—6

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը՝ իր հետն ունենալով Ա. գործակատար Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեանը՝ այսօր, ժամը 8ին, Տէր Ներսէսեանը՝ այսօր, ժամը 8ին, կայս. Պալատ կ'երթայ։

—Ինչպէս արդէն ծանուցինք, Խառն Ժողովի երէկուան նիստին մէջ, որ գումարուեցաւ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Բարձր. Ցարութիւն փաշա Տատեանի, Ազգ. Վարչութեան եկեղեցական և աշխարհական անդամներուն համամտութեամբ նախապէս պատրաստուած գիրը կարդացուելով, ստորագրուեցաւ ներկայ ժողովականներուն կողմէ. այսօր ալ, երեկուան նիստէն բացակայ անդամներուն պիտի տարուի ստորագրուելու համար և յետոյ Ս. Պատրիարք Հօր միջոցաւ պիտի մատուցուի։ (Վերջին պահուն կ'իմանանք թէ այս ստորագրման գործողութիւնը աւարտեր է մինչեւ ժամ 8)։

—Ահաւասիկ գիւանին կողմէ հաղորդուած տեղեկութիւնները Խառն Ժողովի երէկուան նիստին որոշումներուն վրայ.

«Ժողովը շարունակեց յարաբերական խնդրոյ մը մասին իր նախորդ նիստին մէջ սկսուած խորհրդակցութիւնը և անոր արդեանց համաձայն պատրաստեց պաշտօնագիրը։ — Բաղէշի Գաւառ. Ընդհ. Ժողովը, Պատրիարքարանի հրահանգին համաձայն, առաջնորդական ընտրութիւն կատարած և տեղապահ Տ. Եղիշէ Վ. Զիլինկիրեանը առաջնորդ ընտրած էր։ Ժողովը քննելով ընտրութեան տեղեկագիրը և անոր օրինաւորութիւնը ստուգելով, հաստատեց։—Որոշուեցաւ առաջնորդական ընտրութիւն կատարելու հրահանգ ղրկել այն Վիճակները որոնք երկու տարիէ ի վեր տեղապահով կը կառավարուին։ — Ժողովը նկատողութեան առնելով կարօտութեանց նկատմամբ Վիճակներէն հասած գրութիւնները, որոշեց հարկ եղած խնդիրքը մատուցանել կայս. կառավարութեան։»

—Եւրոպայի հայ գաղթականութեանց հոգեւոր հովիւ Տ. Գէորգ եպիսկ. Իւթիւճեան, որ Մարսիլիա կը գտնուի, նոյեմբեր 7ին տեղւոյն ազգ. մատրան մէջ պատարագ մատուցանելով, քարոզին մէջ մասնաւորապէս խօսեր է հանգուցեալ Աւրգեան Տ. Խորէն արքեպիսկոպոսին վրայ որուն անդրանիկ

Ահաւասիկ Օր. Պալասանեանի արտասանած ատենաբանութիւնը այդ կրթական հանդէսին մէջ.

«Հոգիվսիմեան Կրթասէր ընկերութիւնս՝ երջանկութիւնը ունի այսօր մանկապարտէզի յատուկ չէնքը աւարտելով, զայն նուիրելու հայ մանուկներուն։ Կրկնակի գոհունակութիւն կը զգանք այս պահուս, մեր պարտքը կարելիին չափ կատարած ըլլալու գոհունակութիւնը՝ առաջին, ու երկրորդ և աւելի բարձր՝ հպարտութեամբ խառն երանութիւն մը կը զգանք ցոյց տալով թէ Իզմիրցի Հայուհին կրցած է ըմբռնել իր դերին բուն նշանակութիւնը, այն է նուիրուիլ կեանքով, հոգիով ամբողջ իր զաւակներուն դաստիարակութեանը, ապագայ մեծագոյն և ազնիւ մարդեր հայցնելու նպատակով։

«Արդարեւ դժուարին էր մեր ստանձնած պաշտօնը, անթիւ արգելքներու մէջէն քալեց անցաւ ընկերութիւնս, մինչեւ իր կրթասիրական նպատակին իրագործումը։ Այդ դժուարութիւնները յիշելով՝ հանդէսին տպաւորութիւնը մթագնել չէ՝ մեր փափաքը հիմա, այլ կ'ուզենք զանոնք յիշել չեշտելու համար անխառն ուրախութիւնը զոր կը զգանք երկարատեւ ջանքերէ վերջը։ Տասնվեկ տարի է մանկապարտէզին բացումը։ Անոր ընձեռած բարիքները կրնան հրմուանքով կրկնել ընտանիքի շատ մայրեր, որոնց զաւակները տակաւին թոթով ու երկու բառ խօսելու անկարող՝ մանկապարտէզին մէջ ուսան մայրենի լեզուին քաղցրահնչիւն պարբերութիւնները։ Օրբանէն անմիջապէս վերջ, մեր հասատութիւնը անեղուներնակ սրտերու մէջ առաջին անգամ տոհմային բարի զգացումներու բողբոջը դրաւ։ Ընկերութիւնս երախտապարտ է այն ազնիւ անձերուն, որոնք սիրդէն մինչեւ վերջը քաջալերեցին գինքը։ Երախտապարտ է հասարակութեան, որուն յօժարակամ նուէրները և լռելեայն համակրութիւնը արիութիւն տուին իր կոթոքայլերուն։ Եւ արդարեւ ինչ կարող էին ընել ըստ ինքեան քանի մը տկար անհատներ, եթէ հանրութիւնը ազնիւ ու բարձր գտած չըլլար իրենց նպատակը։

«Շէնքը լրացնելով սակայն, ընկերութիւնս վերջացած չի համարիր իր պաշտօնը։ Աւելի եռանդով աշխատելու պարտականութիւնը կը ծանրանայ մեր վրայ։ Ու միշտ պէտք ունինք ժողովուրդին ազնիւ համակրանքին ու բարեացակամութեանը, մեր ստանձնած պաշտօնին մէջ անյողդողդ յարատեւելու համար։

«Այս պատեհ առիթով անգամ մըն ալ հրապարակով կը յայտնենք մեր անկեղծ ու խորին յարգանքը Բարձ. Նուպար փաշայի ողբացեալ յիշատակին, որ հաճած է հարիւր ոսկի նուիրել ընկերութեանս այն օրերուն, երբ արդէն նպատակած էինք շէնքի մը կառուցումը։ Մեր նպատակին իրագործումը բնապէս անկարելի պիտի դառնար եթէ Գէորգ և Ղուկաս էֆէնտիք Եսայեան, չի հաճէին գետինը նուիրել ի յիշատակ իրենց հանգուցեալ եղբօր Եսայի էֆ.ի որուն համար մեր կրկնակի շնորհակալութիւնը կը յայտնենք։

«Խորին, անկեղծ և յարգալիր շնորհակալիք նաեւ տեարց Սարգիս Աղասեան, Դաւիթ Շերիմեան, Լ. Մկրտիչ եւ կարապետ Վէմեան, Գալուստ Բարազեան, Ստեփան Մերկերեան որոնք մասնակցութեամբ կամակցելով հսկեցին չէնքին լրանալուն։ Այս անուններուն պարտականութիւն ունինք նաեւ աւելցնելու Գաւառ. Ժողովի ողբացեալ Ատենապետին, Լազոփէթ էֆ. Պալեօզեանի անունն ալ, որ միշտ համակիր ու քաջալեր գտնուեցաւ ընկերութեանս, և որուն կորուստը խորին ցաւով կ'ողբանք իրաւամբ։

«Մեր ամենասոր շնորհակալիքն ու յարգանքները կը յայտնենք նաև ընկերութեանս հիմնադիր՝ առաջնորդ Սրբազան Հօր և Պ. Մ. Մամուրեանի, որ իրենց ներկայութեամբ աւելցուցին հանդիսին շուքն ու պերճանքը։

«Վերջացընելով մեր անկեղծ զգացումներու այս արտայայտութիւնը, կրկին և կրկին շնորհակալութիւն կը յայտնենք հայ հասարակութեան, նուիրելով այս շէնքը նոր սերունդին, և փափաքելով սրտագին, որ հոս կրթուող մանուկները ըլլան ազնիւ ու բարի քաղաքացիներ, պարծանք իրենց ընտանեաց և պատիւ հանրութեան։»

—Ուսումնական Խորհուրդին շաբաթական նիստը տեղի ունեցաւ երէկ ի Գալաթիա, առժամեայ ատենապետութեամբ Յ. Գուրգէն էֆ.ի։ Ահաւասիկ հաղորդուած որոշումները։ 1— Մէկ քանի ուսուցիչներու համար դիտողագիր եկած ըլլալով, Խորհուրդը անոնց մասին պէտք եղած քննութիւնը կատարեց և որոշեց արդիւնքը յայտագրել Ս. Պատրիարք Հօր։ 2— Տօքթ. Վահրամ էֆ. Թորգոմեան վերստին հրաժարական ղրկած ըլլալով Խորհուրդին անդամակցութենէն, պատշաճ տեսաւ այդ հրաժարագիրը ներկայացնել Ս. Պատրիարք Հօր տնօրինութեան։ 3— Նկատողութեան առնելով ուսուցչութեան երեք ընտրելիներու խնդրագիրը, որոնցմով վիպական ատանալու համար վերաքննութիւն կը պահանջէին, իբրև կանոնի հակառակ՝ մերժեց անոնց այդ պահանջումը և հրաւիրեց դիրենք ներկայանալ յառաջիկայ շրջանին մէջ կազմելի Քննիչ Ցանձնաժողովին։ 4— Սգ. ուսուցիչ Տէմիրեան կարապետ էֆ.ի կողմէ պատրաստուած «Գործնական և արհեստական Իրագիտութիւն» անուն դասագրքին վրայ լսելէ յետոյ քննիչ էֆ.ի տեղեկագիրը, որոշեց յանձնարարել հեղինակին որպէս զի այդ գործին կցէ «Հանքաբանութեան» մասը, ըստ այնմ վաւերացնելու համար։ 5— Ազգային Հիւանդանոցի մէջ մէկ քանի ամիսներէ ի վեր հիւանդութեամբ տառապող ազգ. առաջնակարգ ուսուցիչ մը գրութեամբ օգնութիւն խնդրած ըլլալով, Խորհուրդը՝ Ս. Պատրիարք Հօր հաւանութեամբ և յանձնարարական թղթովը որոշեց դիմել կրթասէր ազգայնոց և բաւականաչափ գումար մը հաւաքելով յանձնել յիշեալ դժբաղդ ուսուցչին։ 6— Ուշադրութեան առնելով ազգ. ուսուցիչ Խանճեան Սահակ էֆ.ի կողմէ ներկայացուած մէկ առաջարկութիւնը ի մասին Պէյիւքէրի ազգ. վարժարանի այս տարուան շրջանաւարտներու վկայականաց մերժման խնդրոյն, կանոնի հակառակ նկատեց այդ շրջանաւարտներու մասին ո և է բացառիկ տնօրինութիւն ընելը։ 7— Տեղեկանալով որ եէնիգիւղի ազգ. նախակրթարանը փակ վիճակի մէջ կը գտնուի, յանձնարարեց կրթական Տեսչով այցելել այդ թաղը և բանակցելու Թաղ. Խորհուրդին հետ, ընդ փոյթ վերարանալ յիշեալ դպրոցը։ 8— Մարբեար եէնիմահալլէի ազգ. նախակրթարանի ուսումնական վիճակին վրայ աննպաստ տեղեկութիւններ հասած ըլլալով, պէտք տեսաւ իր յաջորդ նիստին հրաւիրել նոյն նախակրթարանի դատիարակ-ուսուցիչ Միհրան էֆ. Աչճեանը և այս մասին լսել անոր բացատրութիւնները։ 9— Բերայի ազգ. վարժարանի նախորդ երկու ուսուցչուհիներու պահանջքի խնդրոյն առթիւ լսելով Թաղ. Խորհուրդին բացատրական գիրը; պէտք տեսաւ վերստին հրաւիրել զայն որպէս զի հահի այդ երկու ուսուցչուհիներուն արձակուրդի մնացեալ կէս կէս ամսականներն ևս վճարել, ինչպէս կանոն է։ 10— Նկատողութեան առնելով Բաղչէի և Սղերդի առաջնորդական տեղապահներէ հասած գրութիւնները, ի մասին իրենց վարժարանաց վիճակացոյցներու պատրաստութիւն, գոհունակութեամբ արձանագրեց զանոնք։ 11— Գաւառական մէկ քանի վարժարաններէ կրթական ծրագիր և հրահանգ խնդրուած ըլլալով, յանձնարարեց դիւանին՝ գոհացուցիչ տալ այդ խնդրանքներուն։ 12— Ստանբաղարի ազգ. վարժարանի հրաժարեցուցուած ուսուցիչ Պ. Ս. Փափազեան բողոք բարձած ըլլալով ընդդէմ տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդին, յանձնարարեց բողոքարկուին դիմել ըստ օրէնի նոյն վիճակին Ուսումն. Խորհուրդին։

—Ուսումն. Խորհուրդը մեզ ղրկած է, հրատարակուելու համար, Մամուրեանի յոբելեանին առթիւ Կ. Պոլսոյ ուսուցչական մարմնոյն կողմէ նուիրուած արծաթեայ կոթողիկին չնչութեան հաշուեցոյցը.

Հաւաքուած գումարը նուիրուած է հետեւեալ ազգ. վարժարաններու ուսուցիչներուն կողմէ.

Մայր վարժարան 60, Գումգաբուի դուռ 20, Կէտիկ Փաշա 50, Սամաթիա Ս. Գէորգ 120, Մաքրիգիւղ 115, Պալաթ 40, Բերայի Էսաեան, Նարեկեան, Լուսաւորչեան և Մեսրոպեան վարժարանք 477 1/2, Ղալաթիոյ Կեդրոնական 300, Ղալաթիոյ Նախակրթարան 25, Պէրպէրեան վարժարան 676, Պէշիկթաշ 376, Օրթագիւղ 60, Պէշիւքտէրէ 60, Գատլգիւղ 120, Նաալբգարու 30, Սկիւտար Ս. Խաչ 170, Սկիւտար Իսմաիլ 92 1/2, Ս. Փրկչի Որբանոց 225, Ֆէրիգիւղ 35, Թօփգարու 30, Ուսումն. Խորհրդոյ կողմէ նուիրուած 135 1/4։ Գումար 3217 1/4։

Այս գումարը ծախսուած է սապէս.

513 տրամ արծաթ, 5 1/4 դրչ.էն	2693 1/4
6 տրամ 6 քառակ ոսկի 18 ա-յար, տրամը ոսկի դրամ 40 դրչ.էն	275 —
Մաքս	187 1/4
Դրամի տարբերութիւն, մաքսային և այլ ծախքեր	61 3/4
	3217 1/4

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԵՐԵԿՈՅԹԸ

Կ. Պոլսոյ երաժշտական ընկերութիւնը մեծ յաջողութեամբ սկսաւ հինգշաբթի գիշեր իր նուագահանդէսները։ Բերայի երաժշտասէրները, որոնց մէջ բաւական թուով Հայեր, ներկայ էին։ Նուագահանդէսին Ս. մասին մէջ ուշագրաւ էր Պէրիայի Քոնսերթօն զոր նուագեց Վոնքար պէյ ջութակի վրայ։ Իսկ Բ. մասին մէջ ամէնէն աւելի ուշադրութիւն գրաւեց հայ աղջիկ մը, Օր. Պերճուհի Եաղճեան, որ դաշնակի վրայ ի յայտ բերաւ ճարտար նուագողի յատկութիւններ։ Օր. Եաղճեան որ Պ. Ֆուրլանիի լաւագոյն աշակերտուհիներէն մէկն է, մեծապէս գնահատուեցաւ հանդիսականներէն և քանիցս ծափահարուեցաւ. այդպէս ծաղկահատակ Օրիորդը արժանի էր իրեն եղած այս համակիր ընդունելութեան որովհետեւ մեծ նրբութեամբ և առանց ճիգի գիտցաւ նուագել Հիւմմէլի Քօնսերթօ ան լա մինոռ հատուածը։ Երէկուան Ֆրանսերէն թերթերը մեծ գովեստով կը խօսին հայ օրիորդին վրայ, իր յաջողութիւնը յիշատակելով։

ԼՈՅՍ Զաւեշտաթերթի 19դ թիւը հրատարակուեցաւ այսօր հետաքրքրաշարժ ճոխ պարունակութեամբ.—Տարեկան 50. վեցամս. 25 և հատը 1 ղրշ։

Դիմել առ Մարտիրոս Տէօքմէճեան, տնօրէն Լոյսի, Նորատունկեան խան, Ղալաթիա։

ԼՈՅՍԻ տնօրէնութիւնը՝ թերթին գտած ընդունելութենէն քաջալերուած, իր անցեալ շաբթուան թիւէն սկսելով տեղական կեանքէ վէպ մը կը հրատարակէ, իբր թերթօն, այն ձեւով որ կարելի ըլլայ գիրք կազմել եթէ չեն և կը խոստանայ ուրիշ պէս-պիսութիւններ ալ ընծայել որոնք պիտի գնահատուին անշուշտ ընթերցասէր հասարակութեան կողմէ։

ՀԱՅ ՀՌՈՄԷԱԿԱՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ

Հայ Հռոմէականաց Պատրիարքը, Տ. Պօղոս Ս. Էմմանուէլեան՝ ընկերակցութեամբ Պատր. Փոխանորդ Տ. Աւետիս արքեպիսկ. Արփիարեանի և գործակատար Յովսէփ էֆ. Շէհրլեանի, երէկ ժամ 6 ուկէսին կայս. պալատ առաջնորդուեցաւ Բ. Դրան արարողապետ Ցէթիի պէյի կողմէ։ Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, Ն. Սրբազնութիւնը՝ առաջնորդութեամբ կայս. պալատան արարողապետ Իպրահիմ պէյի և ընկերակցութեամբ իր Փոխանորդին ու գործակատարին՝ պատիւ ունեցաւ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու և թուրքերէն բանախօսութիւն մը իր և Հայ Հռոմէական հասարակութեան եւ բարեգործական և հաւատամքական զգացմանց հաւատիքը մատոյց յոտս կայս. Գահոյից։ Ն. Կ. Վեհափառութիւնը՝ Տ. Պօղոս Պատրիարքի յայտարարութեանց համար իր բարձր գոհունակութիւնը յայտնելով, բարեհաճեցաւ հրամայել որ իր կայսերական բարեւները հաղորդէ Հայ Հռոմէական հասարակութեան։

Ունկնդրութեան դահլիճէն ելլելով, Պատրիարքը և իր հետեւորդները Ա. սենեկապետ Վեհմ. Հահի Ալի պէյի սենեակը առաջնորդուեցան ուր քիչ ետքը գալով արարողապետ պէյը, Վեհ. Սուլթանին հրամանով յանձնեց Ա. կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան Տ. Պօղոս Պատրիարքին, Բ. կարգի Մէճիտիյէ՝ փոխանորդ Տ. Աւետիս արքեպիսկոպոսին, և Գ. կարգի Մէճիտիէ՝ գործակատար Շէհրլեան էֆ.ի։

Տ. Պօղոս Պատրիարք երկին անգամ շնորհակալութիւն և երախտագիտութիւն մատուցանելով, իր հետեւորդներուն հետ մեկնեցաւ կայս. պալատէն և Սագըզ-Աղաճի Պատրիարքարանը վերադարձաւ, որուն դուռունէն եկեղեցի առաջնորդուեցաւ գպիրներու և վարդապետներու կողմէ։ Ն. Սրբազնութիւնը եկեղեցւոյ բեմէն թուրքերէն բանախօսութիւն մը արտասանելով, բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին կենաց և արեւշատութեանը համար, որոնց ամէնն ներով պատասխանեցին եկեղեցական և աշխարհական ներկաները։

Յետոյ, Պատրիարքարան ելաւ՝ ուր ընդունեց Վարչական Ժողովոյ անդամները և ուրիշ եկեղեցականներու եւ աշխարհականներու շնորհաւորութիւնները։

Տ. Պօղոս Պատրիարք այսօր Բ. Դուռը երթալով, պիտի այցելէ Բարձ. Մեծ-Եպարքոսին և նախարարներուն։

ԹԱՂԱՅԻՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

ՖԷՐԻԳԻՒՂ

Այս պզտիկ գիւղը առաջին անգամը չէ որ մեծ խնդիրներու տեղի կու տայ։ Սղբատառոցի խնդիրը հպվելէ վերջացած, այսօր թաղական խնդիր մը ծագած է հոն, որ շատ տարօրինակ է իր մանրամասնութեանց մէջ։ Երեւակայեցէ՛ք կարգ մը մարդիկ, ընդհանրապէս արհեստաւորներ՝ անցեալ մայիս ամսուն Թաղական ըլլալու կը կոչուին ու կ'երթան խորհրդարան կը բազմին ճիշդ այն տրամադրութիւններով զոր ունէին իրենց խանութներուն մէջ։ Ատենապետ մը կ'ընտրուն իրենց, այս տեսակ գործերու մէջ փորձառու անձ մը, որուն օգնական մըն ալ կու տան, Բ. ատենապետ մը ընտրելով, ու կը սկսին գործի։ Բայց որովհետեւ մարդիկը իրենց խանութին և Թաղ. Խորհրդարանին միջեւ բնաւ տարբերութիւն մը չեն ուզեր դնել, քիչ առ քիչ կը սկսին տաղտուկ զգալ իրենց Ա. ատենապետէն, որ ի զուր կը պնդէ անոնց թէ հանրային պաշտօնի մէջ գտնուող ամէն մարդ պէտք է համակերպի կարգ մը անհրաժեշտ ձեւակերպութեանց։

Իրիկ եղաք, անձնական տկարութեան մը համար, Ա. տեղապետը կը պարտաւորուի Գատրգիւղ անցնիլ ու քիչ մը ատեն կը բացակայի գիւղէն։ Թաղականները, այս առիթէն օգտուելով, նիստ կը գումարեն և իրենք իրենց հրաժարեալ կը հռչակեն Ա. ատենապետը՝ որ Ֆէրիգիւղ գալով զարմացմամբ կը տեսնէ թէ խորհրդարանին դուռը գոց կը պահեն իր առջեւ. խնդիրը կը մեծնայ, քարոզիչ վարդապետը մէջ կը մտնէ, բայց ի զուր։ Պատրիարքարանն ալ, լսած ըլլալով այդ անհամաձայնութիւնը, պաշտօնագրով մը կը պահանջէ Թաղ. Խորհուրդէն՝ հղել այն պատճառները՝ որոնք կրնային ատենապետի մը հրաժարումը անհրաժեշտ դարձնել։ Թաղ. Խորհուրդը սակայն՝ որ արդէն նոր ատենապետ մը ընտրած էր՝ առանց ձայն ձուն հանելու, չի գիտեր թէ ի՞նչ պատասխանէ, որովհետեւ ատենապետը, — Մ. Կիւմիւշեան էֆ. — գիւղին մէջ յարգուած մարդ մըն է եւ կարելի չէ վրան արատ մը քսել։

Եւ սակայն, պէտք է անպատճառ պատասխան մը տալ Պատրիարքարանին. մարդիկը կը մտածեն քիչ մը տանն, ու վերջ ի վերջոյ բնաւ բան մը չկրնալով դտնել, պաշտօնագիր մը պատրաստել կու տան, որուն մէջ յայտարարելէ ետքը թէ ատենապետին պաշտօնի վերակոչուելու պարագային իրենց խմբովին պիտի հրաժարին, կ'ըսեն թէ իրենք հրաժարուելուն հետեւանքով, Բանկալթիի հայ ժողովուրդը ո՛և է նիւթական ձեռնտուութիւն չպիտի ընէ Ֆէրի գիւղի եկեղեցին։

Կարգը կու գայ պաշտօնագիրը ստորագրելու. — Թ. Խորհրդին կրասերագոյն անդամը՝ որ նախորդ նիստերուն ներկայ չըլլալով խնդրին անտեղեակ էր, կը մերժէ ստորագրել ու նոյն իսկ կը յանդիմանէ զանոնք, հիմնուած այն ծիծաղելի սպառնալիքին վրայ՝ որով միւսները կը յայտարարէին թէ իրենց հրաժարելէն ետքը, Բանկալթիի հայերը բնաւ նուիրատուութիւն չպիտի ընեն եկեղեցիին։

Ու խնդիրը մնացած է այդ վիճակին մէջ, ուրիկ մարդ չգիտեր թէ ինչ վիճակով դուրս պիտի ելլէ։ Այս ամէնէն ետքը սակայն, տարօրինակը հոն է որ՝ գիւղին քարոզիչ վարդապետը՝ որ նախ ինքզեղած էր Թաղ. Խորհրդին վարմունքը քննադատող, հիմայ անոնց յարած կ'երեւայ, չգիտցուիր ի՞նչ պատճառով։

ԹԷԼԷՖՕՆ

ԹՂԹԱԲԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

(Նոյեմբեր 22ի թերթերէն)

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԼ.— Կը կարծուի թէ մինչեւ հիմա երեսուն հազար անգլիական զինուոր հարաւային Աֆրիկէ ցամաք ելած են։ Մնացածն ալ քանի մը օրէն պիտի հասնին։ Լորտ Միթուրն առնուազն տասը հազար հոգիով պիտի քալէ Բիմպրլիի վրայ։ Նաթալի մէջ Բիլրի զօրավարը քիչ ատենէն տասը հազար հոգի պիտի ունենայ իր ձեռքին տակ, առանց հաշուելու գաղթական զինուորները և նաւային կիսապահիրը. ընդհանրապէս կը կարծուի թէ ամէնէն դժուար գործը այդ զօրավարը պիտի ունենայ։

—Էֆտիմիթէն կը հեռագրեն նոյեմ. 20 թուականով Սպանիարտի։— «Անձրեւը ցեխի լիճի մը վերածած է բանակատեղն ու քաղաքը։ Զորեքշաբթի Անգլիացիները չնեղուեցան. իսկ հինգշաբթի Պոէրները քանի մը ռումբ արձակեցին. հինգ ոչ զինուորականներ վիրաւորուեցան։ Այսօր ալ ռումբեր ինկան քաղաքին մէջ, բայց մեծ վնաս չգործեցին։ Պոէրները միշտ օգտութիւն և պաշար կը ստանան։ Անգլիացիները առատ ռազմամթերք և պաշար ունին։»

—Անգլիացի հետազօտիչներ տեղեկութիւն առին Պոէրներու դիրքին վրայ։ Ասոնք հիւսիսային արեւմտեան կողմը տասը մղոն հեռուն կը գտնուին, բայց ճակատամարտի չեն ուզեր բռնուիլ։

— Կը հերքուին այն լուրերը թէ Պոէրները քանդած ըլլան ոսկիի հանքերը։ Ընդհակառակը այդ հանքերը կը բանին և հանուած ոսկին կը գործածուի Բարկլոյսոյ Գլուխին պաշտպանութեանը համար։ Այդ ոսկին պատերազմէն ետքը պիտի վերադարձուի։

—Բոլէդպէրկ հաւաքուած Պոէրները երեք հազար հոգի են և քանի մը թընդանօթ ալ ունին։

—Պէմմնթի մօտ հազար երկու հարիւր Պոէրներ կան։ Ատոնց ձիերը շատ դէշ վիճակի մէջ կը գտնուին և պաշարները սկսած են նուազիլ։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ.—Գերմանիոյ կայսեր ու կայսրուհւոյն Անգլիա ժամանելուն վրայ, զոր հեռագիրը հաղորդեց, հետեւեալ նոր մտրամանութիւնները կը հաղորդուին —Վիլհէլմ Բ. Ուինտսորի կայարանին մէջ կառաջնորդուելէ ետքն ատեն անգլիական ծովակալի համազգեստ կը կրէր. իսկ Կալլէսի իշխանը և Քոնոթի ու Եորքի դուքսերը՝ գերմանական սպայի։ Երբ կայսրուհին՝ Պէաթրիս իշխանուհիին ու Քոնոթի դքսուհիին հետ Վիքթորիա թագուհիին յատուկ սրահը կը մտնէր կայարանին մէջ, կայսրը ու Կալլէսի իշխանը կը խօսակցէին. երկուքն ալ ուրախ զուարթ էին։ Թէեւ զինուորական մեծ պատիւներ կ'ընծայուէին, սակայն պաշտօնական արարողութեանց բացակայութիւնը ցոյց կու տար թէ Գերմանիոյ կայսրը ուզած է մտերմական հանդամանք մը տալ իր մեծ մօրը տուած այցելութեանը։ Նախ կայսրուհին, Քրիսթիան իշխանուհին և Քոնոթի դքսուհին քառաձի լանտոյով մը կայարանէն գացին Ուինտսորի դղեակը։ Երկրորդ լանտոյին մէջ բազմեցան Վիլհէլմ Կայսրը, Կալլէսի իշխանը և Քոնոթի ու Եորքի դուքսերը։ Երկու լանտոներու շարս կողմէն կ'երթային արքայական ան.ձնասպահ հեծելազօրքեր։ Զինուորներ բաւական կեցած էին և զինուորական նուագածուներու խումբեր Գերմանիոյ ազգային քայլերգը կը հնչեցնէին։ Ժողովրդական սառուցեալ բազմութիւն մը հաւաքուած էր ճամբուն երկու կողմը։ Վիլհէլմ Կայսրը շատ զուարթ էր։

—Լոնտոնէն կը հեռագրեն թէ Ուինտսորի զարդարանքներուն մէջ շատ դիտուելիք են սա երկու արձանագրութիւնները.— «Միութիւնը զօրութիւն է» և «Իցիւ թէ միշտ մնացած մնայինք»։

—Պէրլինէն հետեւեալը կը հեռագրեն Տհսպայի.

«Անգլիագերման նոր համաձայնութեանց մասին Թայմզի ըսածները սխալ են։ Համաձայնութիւնը միայն կատարուած է Սամոայի և Բարեյուսոյ Գրուխէն մինչեւ Գահիրէ չընուելիք երկաթուղիի գիծին և հեռագրական թելին վերաբերեալ խնդիրներուն համար։ Պէտք չէ կարեւորութիւն տալ Թայմզի այն գրածին որով հաւատացնել կ'ուզէ թէ նոր համաձայնութիւն մը պիտի կնքուի Ուինտսորի մէջ։»

ԼԷՏԻ ՍՈԼԶԲԷՐԻ ՄԱՀԸ.— Անգլիոյ նախարարապետ Լորտ Սոլզպէրիի կինը, ինչպէս ծանոյց հեռագիրը, երկուշաբթի օրը կէսօրէն երկուքուկէս ժամ ետքը մեռաւ Հաթֆիլտի մէջ։ Արդէն ժամանակ մը ի վեր հիւանդ էր և անոյշ վիճակի մը մէջ։ Այդ պատճառով ընտանիքին բոլոր անդամները ներկայ էին, բացի իր զաւակէն՝ Լորտ Էտուարտ Սէսիլէ որ Ֆիմպրլի կը գտնուի անգլիական բանակին մէջ։ Լէտի Սոլզպէրի աղջիկն էր Սըր Էտուարտ Էլտէրսընի։ 1857ին ամուսնացած էր Լորտ Սոլզպէրիի հետ։ Թագուհին և Կալլէսի իշխանը ու իշխանուհին ցաւակցութիւն յայտնեցին նախարարապետին։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ, 24 Նոյեմբեր.— Պատերազմական նախարարութիւնը թէեւ պաշտօնական տեղեկութիւն մը չէ հաղորդած, բայց լրագիրները Լուրէնսօ-Մարքիզէն ու Տուրսանէն ստացած են կարգ մը հեռագիրներ որոնք կը ծանուցանեն թէ Լէտիսմիթի և Իսթքորթի անգլիական զինուորներուն վիճակը մեծ անհանգստութիւն կը ներշնչէ։

— Սակարանին մէջ վիրաւորները յոռետես են։ Անգլիական քոնսոլիտն ինկաւ 102.75ի։ Հանքային արժէթուղթերու վրայ թէեւ առուծախ կ'ըլլայ, բայց փոխանակութիւնները շատ դանդաղ են։ Պղնձին գինն է 75. և կապարինը 17 50։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ԲԱՐԻԶ.— Երեսփոխանական ժողովը այսօր շարունակեց եկմտացոյցի ընդհանուր վիճաբանութիւնը։ Արտաքին գործոց նախարարութեան եկմտացոյցին առթիւ, արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէ ճառ մը արտասանեց կառավարութիւնը պատգամ քաղաքականութեան վրայ։ Ըսաւ թէ Ֆրանսայի քաղաքականութիւնը կրնայ հետեւեալ կերպով սահման ուիլ.— Պահել ազգային ամբողջութիւնը և զարգացնել գաղթականութիւնները։ Պ. Տէլքասէ ըսաւ նաև թէ Ֆրանսա լաւ յարաբերութեանց մէջ կը գտնուի միւս տէրութիւնց հետ և թէ Ֆրանքոֆոնաւ դաշնակցութիւնը ամէն առնէէ աւելի զօրաւոր է։ «Ներկային ապահովութիւնը, աւելցուց, թոյլ կու տայ որ վստահօրէն ապագայի երկար ծրագիրներու ձեռնարկենք։» Պ. Տէլքասէի ճառը բուռն ծափահարութիւններով ընդունուեցաւ։

ՑՈՐԵՆԻՆ ԳԻՆԸ

ԲԱՐԻԶ.— Ամերիկայէն ստացուած լուրեր թեթեւ անկում մը կը ծանուցանեն։ Լիվրբուլի մէջ ուր հրապարակը հանդարտ է, վերջին գինն է 5/9 և Նիւ Եորքի մէջ 72։ Բարիզի ու Մարսիլիոյ մէջ փոփոխութիւն չէ կրած։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՕԹԵԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Մեռի Դ.	Օ. Ո.	24	13
Ամէնէն բարձր գին	»	24	14
Ամէնէն վար գին	»	24	12
Բումէլիի Երկթ. գոց.	Ֆր.	116	—
Ամէնէն բարձր գին	»	116	37
Ամէնէն վար գին	»	115	62

ԲԱՑՈՒՄ 13 Նոյ.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Մեռի Դ.	Ֆ. Կ	24	14
Բումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	116	—
Օսմանիէ		414	75
Ռէնթի		2 6	
Օսմ. Գանքա		13	—
Քոէյտի Ծխէրեալ Օթեամ.		8	35
Երկրագործական Գանքա		7	—
Սօս. Օթ. Նանտ է Զայէօռ	Ա. Ո.	3	12
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	15
Թրամուէյ բաժնեթ.		705	—
» Ժուխանա		210	—
» պարատաթ.	Ֆր.	490	—
Էէրբրսի ջուրի ընկ.	»	293	—
Քարտուի Դ. Գոլսոյ	»	472	—
Թրանսվալ	»	70	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	20
Անգլիական ոսկի	»	110	18
Յոյ եմմէրիայ	»	90	—
Քրմանց	»	54	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	168	—
Մէճիտիէ	»	86	—
Ռուպլի Թղթադրամ	Ա. Ո.	8	62

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	10
» » » չէք	»	109	25
Բարիզ » »	Ֆր.	22	98
» » » չէք	»	22	98
Փէրլին անտոկոս չէք	Մարք	18	61
Վիեննա չէք	Ֆիորր.	10	96 1/2

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 24 Նոյ.

Օսմ. Քոնսոլ. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	22	40
) գոց.	»	22	40
» » » Բ.	»	26	70
» » » Գ.	»	25	50
Օսմանիէ	»	414	50
Բումէլի երկաթուղի	Ֆր.	116	75
Օսմ. Ռէնթի	»	287	—
Օսմ. Կայս. Գանքա	»	569	—
Ֆրանս. Բանք 3 %	»	100	30
Քոնտի Լիոնէ	»	1005	
Պանք տը Բարի	»	----	—
Մուէզի բաժնեթուղթ	»		
Իտալական Ռանթ	»	91	15
Թրանսվալ	»	73	50
Սպանիական արտաքին	»	67	50
Զէք Լոնտոնէ վրայ	»	25	260
Գրամագղջ	»	63	

ՊԵՐԼԻՆ, 24 Նոյ.

Օսմ. փոխառութիւն 1888	մարք	112	75
Բումէլիի երկաթուղի	»	117	—
Անատ. երկթ. պարտատոմսեր	»	97	20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	245

ՎԻԵՆՆԱ, 24 Նոյ.

Փոխան. Բարիզի վրայ	Ֆիորր.	58	20
» Լոնտոնի վրայ	»	120	75
Բումէլիի երկաթուղի	»	58	20
Օսմ. Ռէնթի	»	132	50

ՏՈՐԹ. Ն. ՏԱՂԱՒԱՐԵԱՆ

Տեղափոխած է իր քնակարանը Բերա Իսմայիլ Փաղոյ թիւ 5։ Հիւանդ կ'ընդունի Բշ. Դշ. և Ուր. օրերը կէս օրէն վերջ եւ կիրակի օրերը մինչեւ կէս օր։

484 5—10

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՌԻԸ

Բերայի Սիռքը, իր այս և վաղը դիշերուան ներկայացումներէն զատ, վաղը ցորեկուան համար կազմակերպած է գեղեցիկ մաղիկեն մը, ճոխ յայտագրով մը։ Անցեալ կիրակի մաղիկեն այնքան լաւ ընդունելութիւն գտաւ, բոլոր օթեակները լեցուած ըլլալով պատուաւոր ընտանիքներով, որ վաղուան համար աւելի մեծ պատրաստութիւններ տեսնուած են Պ. Բիկէանդէրի խումբին և Սիռքին Տնօրէնութեան կողմէ։

Տ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՊԱՄԱՔՈՅՔ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4ող երեսը

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԱՆ

13 Նոյեմբեր 1899

Կ. ՊՈԼԻՍ.— Մանրաչափ 770.
Ջերմաչափ 7.

Օդը ամպոտ։
Կէս օր.— Ժամը 7.21։

Կ. ՊՈԼՍ

ԱՄԷՆՈՒՆ ՕԳՏԱԿԱՐ

Այէն ոք կրնայ իր կեանքը ապահովագրել կամ զաւակներուն օժիտ կամ դրամագլուխ հայթայթել շաբաթական վճարումներով, սկսեալ 2 դահեկանէ, և այս ամէնը առանց բժշկական քննութեան։

Այս տեսակ ապահովագրութիւն գործադրողն է

ՊԷՐԼԻՆԻ ՎԻՔԳՈՐԻԱ

կենաց հայր և արկածներու դէմ ապահովագրական ընկերութիւնը,

Հիմնեալ արքայական հրամանաւ 1853ին

Ցրամաք

Դրամագլուխ և պահեստք 239,189,580

Ապահովագրեալ դրամագլուխ 870,644,476

«ՎԻՔԳՈՐԻԱ-ԱՐԿԱՆ»

Միմիայն մէկ տարի շաբաթական մէկ ֆրանք վճարելով մարդ ցկեանս կ'ապահովագրուի ընդունելու համար

1. 10,000 ֆր. եթէ մահ պատահի, 2. 15,000 ֆր. ի հաւասար մը, եթէ խեղութիւն պատահի։ 3. 200 օր, 5 ֆր. ամէն օրեայ հատուցումը ի դէպ առժամանակեայ խեղութեան ծողու կամ երկտուղաց, թրամվէյի և թիւնէլի արկածներու հետեւանքով։

Բոլոր Թուրքիոյ համար ընդհանուր ներկայացուցիչ

Ցակոբեան խան թիւ 71 Ղալաթիա

Ընդհանուր գործակալութիւն

Ցակոբեան խան 12, 13 կ. Պոլիս

կը փնտռուին գործակատար-պատասխանատու։

Դրամատուն՝ Օտմ. Կայս. Պանքան

458 27—39

ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԵՆԷ ԶՈՒՐԿ

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Թէթեւ կերպով պաղ առնելով, կամ խիստ պաղ ըմպելի մը խմելով և կամ քրտնած մարմնով հովին դէմ կենալով և դեռ այս կարգի չատ մը աննշան պատճառներով մարդս չատ անգամ հարբուխի ենթարկուելով կը սկսի հազալ ու տառապիլ։ Եւ եթէ ենթակային կազմուածքը ընդունակութիւն ունի, հազերը կամաց կամաց կը տեղաւորուին։ Առողջութեան յարգը գիտցող մարդը անհաւատիկ այս թեթեւ կարծուած պարագաներուն մէջէ որ, պէտք է փութայ անձը պաշտպանել վնասանգաւոր հետեւութիւններէ. որովհետեւ ծանօթ ճշմարտութիւն մըն է որ հարբուխն ու հազը երբ երկար ժամանակ անխնամ ձգուին, վտանգաւոր հետեւանքներ կ'ունենան և մինչեւ իսկ թոքախտ կրնան պատճառել։ ՊՕՆՆԷՆ ՊԱԲՍԻԻԼՆԵՐԸ հրաշալի ազդեցութեամբ կը բուժեն ընդհանուկ գործարաններու յատուկ հիւանդութիւնները, հազը, հարբուխը, կրծատապը, դժուարաշնչութիւնը, պրոնշիթը, թոքի բորբոքումը և բոլոր այս կարգի հիւանդութիւնները։ ՊՕՆՆԷՆ ՊԱԲՍԻԻԼՆԵՐԸ կը ծախուին մայրաքաղաքի և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները։ 5—60

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DF COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւնք

Գ. 16 28 Օսէան ժամը 4ին յետ միջօրէի։

Դ. 17 29 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ (ճաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բոլս-Նափոլ, Սաֆա, Գերմա եւ Փիրա)։

Հ. 18 30 Օսէան ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։

Հ. 18/30 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օռնու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Պաթում ժամը 4ին յետ միջօրէի։

Շ. 19 1 Օսէան ժամը 4ին յետ միջօրէի։ 58

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ռ Ա. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԵ 396

(Ե-ՆԷՆ ԳՈՒՆԿԱՊԱՆ ՎԵՍԻ ՅԱՏԷԼ, ՀԻՆ ԶԷՊՈՒՏՆԱՆ ԳԼԽԻ)

Կատարեալագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատատիկ յաւուած ակառներն ալ անվնաս կը լեցնեն. յաւելցիկը և բաւական վերադարձու պայմանաւ։

Նարահնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, և գիմացկուն արհեստական ակառներ կը պատրաստեն, յոր և նեղան բնակութիւն, գէնի ինտոպոլիտ քաղաքի, Ֆոլսոմիի, և ապա պրոսոնոլիտ երաշխաւորեալ։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարեալապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թքելու ցաւերու և ամենակատարելագործեալ ատամներու միջոցաւ, առանց յաւ ատամահանութիւն.

Ց. Գ. Ջմեռնէրը կերակի օրերն ալ, (գնալ- գ- ոչ) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (գնալ- գ- գիշեր) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին։

Գատարկութիւնք կրնան գալ իւրեանց բնակարանն, Բէյ- 1 Խրլուկի գլուխ։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՑՑ ՄԿԻՒՏԱՐԻ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ

Սկիւտարէն Կամուրջ Ժ. Վ.	Կամուրջէն Սկիւտար Ժ. Վ.	Սկիւտարէն Պէշիկթաշ Ժ. Վ.	Պէշիկթաշէն Սկիւտար Ժ. Վ.
— —	— —		
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
2 —	2 50	1 50	2 —
2 45	3 25 Իւսկ. Գուզկ.	2 35	2 45 Գուզկ.
3 30	3 50	3 50	4 —
4 —	4 30 Իւսկ. Գուզկ.	5 —	5 10
4 40	5 30	5 45	6 27
5 20	6 15 Պէշիկթաշ	6 30	7 —
5 45 Պէշիկթաշ	6 50 »	7 15	7 50
6 30 »	7 40 »	8 20	8 35
7 15 »	8 25	8 50	9 —
8 —	9 —	10 — Գապպ. Պէշիկ.	10 15
8 45 Պէշիկթաշ	9 40	10 40 » »	10 50
9 30	10 10 Գուզկ.	11 40	11 50
10 10 Պէշիկ. Գապպ.	10 40 »	12 5	12 10
10 30 Գուզկունճուք	11 —		
10 55 »	11 25 Գուզկ.		
11 15	11 45		
12 —	12 5		

ՀԻՆ ԳԻՆԻ

Երեսունքառ տարուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ապաքինածներու և անարիւնութիւն ունեցողներու։ Դիմել Օրթաքեւղ Հանգուցեալ Մուխթար Ցակոբ աղայի տունը։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենահին Միջազգային Ընկ.ն

Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տեսչութիւն Լեւոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բելթիէ փողոց (Պուլվար ատ լ'Իտալիէն անկիւնը)։ Ընկերութեան շէնքերն այժմ կը վերաշինուին, որով իր գրասենեակներն առժամաբար փոխադրուած են Նոտր-Տամ ատ Վիքտուար փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պարարտ գումարն է Մէկ Միլիարտ Բառասուն Միլիոն ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բռնի՝ 4,545,160,943 ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի շահերն են 14,400,000 ֆր.։ 1897էն 1,424,000 ֆր. աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնց Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կը բաժանի Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերի Ընկերութեան բոլոր շահերը։ Եթէ մասնակից է, և կամ ասկահն չէք, խիստ շահեկան է ձեզի համար հանելու Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները։ Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք իրրեւ հասուն թղթեր գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. նոյնպէս տարեվճարներու եռ ամսուան ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա

Ֆ. ՈՒ. ԼՈՒՍԻՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Քանչէ-Գալատիրակ

Ա. ՋՈՒԱՏԵԱՆ

Վայվոտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՔՈՒՆԱՐԴ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ

Ոչ- ոչ- նիստ ոչ- ոչ- ոչ- ոչ- Լիվերպուլ և Ամերիկայ գիծ

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Ալասկա	7718	Գանիա	4581
Բրազիլիա	7718	Սամարիա	3574
Մէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Սերպանիա	7268	Ազիա	3893
Բաւարիա	5587	Մարակոնա	3163
Էճիպտոս	5547	Թարիֆա	2246
Կալիա	4809	Բալտիք	2144
Սիգնա	4537	Բրիտանիա	1862
Ակէյ	2148	Մարոկկո	1855
Բէնար	1276	Խալանիա	1395
Տէրպարի	1214	Լուսիտանիա	1395
Դանուպիա	4345		

Ալէքս չոգենաւը, նաւապետ Հէվիսը, Լիվերպուլէն Պոլսոյ նաւահանգիստը պիտի հասնի դէպի նոյ. 25 (Ն. Տ.)։

Դիմել առ ՅՈՒՆ և ՍԻԿԷՐ

Joly et Seager

Մէյմանէթի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Գարա Մուսթաֆա փողոց։ 571

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20ի կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մոսքսիա 37 Ապահովագրութեանց հիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵՆԱՆ.— ՈՒՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾ.

Երաշխաւորութեան գումար	121,765,333 ֆր
1898 ի հասոյթք	34,775,462 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ՝	164,172,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Ղալաթիա, Գալաթիի փող (էն տիպը Մոսքոսան)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՈՖՕՐ ՐԷԲԲԷՆ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ Տիեզերահռչակ համբաւ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԼԻ

Պահանջելու է հեռեւեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։

ԼԱՆՔՌԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՎՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար	1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար
147 միլիոն.	230 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Գ. Գ. Կոմս Էտմոն Զիչի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ

» Ռոտոլֆ Հօհօս, Դեր-Նախագահ.

» Ժոզէֆ Հօհօս, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.

» Գիյոմոն Նաքօ, » » » » »

» Ալֆրեան Բրոքէշ մ'Օսթէն.

Թէոտոր Բօնձէն

Ժան տը Վէնինկ-Ինկենհէյն

Կառավարութեան Թօմիսէր

Գ. ԺԱՆ ՄԻՒՌ, կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական

Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆծղլուի տուն։

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 176

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՔԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Նոյեմ. 27ին Միսիկրեի, Սեւ ծովէն։

» 29ին Աստի Տէրբէ, Անվերէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Նոյեմ. 28ին Միսիկրեի, Մարմարա։

Նոյեմ. վերջ Աստի Տէրբէ, Անվէրս։

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար.

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. 2.կարգի 175 ֆրանք։ Տեղեկութեաց համար, դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Բարափին վրայ։ Թ. ՌԷՊՈՒԼ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլի, Գլասգոյի, Մինիպոլանի և Սիւ Յորքի միջեւ

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	
Բոմպէյ	3000	Թիաս	2500
Անգլիա	3000	Նէրթիա	2400
Թէյպրը	3000	Օսայրիս	2250
Գեռնոբուս	3000	Բէրա	2250
Լարոս	3000	Սիթիրս	3000
Սամնէնի	3000	Գլասգոնի	1500
Թարիսիա	2500	Գրիֆէ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ. Ուէթոլ խան

ՅԱՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

568 31, Ձէյմս Սգրիդ Լիվերպուլ

ՖՐԵՑ. ԼԷՕՂԱՆՑ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլի և Ակրոնի միջեւ Բոսթոնի շոգենաւերով

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Վիրգորիան	10500	Ֆլորիան	3500
Ռամնինան	10500	Իսիրիշիրն	3500
Բէկերիան	10500	Նորժարն	3000
Լանքասպրիան	9000	Ալբերիան	2500
Ֆիլատելֆիա	9000	Աբրպիան	3500
Գոլոմպիան	8000	Ամերիկան	2500
Ֆորտիան	8000	Անտոլուզիան	2500
Բոստոնիան	8000	Ալզաշրան	2500
Ֆրրտինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինոս	900
Վալսնիան	3700	Օրէգոն	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպոն	80
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի ուէրնքէն կը խնդրուի իրեն, ապրանքն այլուր ֆոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունն հանելու համար իրեն հրահանգը դրկել չգոնեւն ժամանուելէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՖՎԱՐ ԼԱՖՈՆԴԷՆ

Բիւշիւք Միսիէթ խան Ղալաթիա

Արտօնատէր ՋԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՈՆԸ (77)

ՍԻՄՕՆ ՊԱՌՊԷ

ՄԱՆՏՐԷՆԻ ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

Գ. ՄԱՍ

Է.

ՌԱՆՂԱԿ ՓՈՂՈՑԻ ՈՃԻՐԸ

Ցանկարծ կառք մը կեցաւ իրենց առջեւ։

—Ո՞ւր է զաւակս, հարցուց տիկին Մասէն՝ ի զուր Մանտրինէն փնտռելով։

Հիմա գիշեր էր և աստղերու տեղ՝ երկինքին վրայ ճերմակ աչքեր կը վառվռէին, սիրուն ու փայլուն։

Ցանկարծ, հորիզոնին վրայ կէտ մը երեւցաւ։

Այդ կէտը երթալով մեծցաւ ու տիկին Մասէն կարծեց տեսնել իր զաւակը։

Օնէգիմ դէպի իրեն կը յառաջանար։

Եւ ահա Տիրդ այդ վայրկեանին արթընցաւ իսկոյն, ու տեսաւ որ իր սենեակին մէջ կը գտնուի։

—Ա՛հ, լաւ ինքնիրեն, գէշ երազ մը տեսայ։

Ցետոյ, աչուքները դէպի դուռը ուղղելով աւելցուց։

—Բանալի մը կը խորթէն կղպանքին մէջ, կարծեմ Օնէգիմն է։

Իրաւ ալ բանալի մը ձայնը կու գար դրան կողմէն։

Ո՞վ էր արդեօք։

Իսկոյն վառեց լամբարը և որովհետեւ ճիշդ այդ պահուն դուռը բացուած էր, հարցուց։

—Օնէգի՛մ, դո՞ւն ես։

—Ո՛չ, պատասխանեց խստոտ ձայն մը, Օնէգիմը չէ, բայց մէկն է որ զայն կ'արժէ։

Սոսկումէն խելայեղ՝ տիկին Մասէն ուզեց անկողնէն դուրս նետուիլ, բայց հուժկու ձեռք մը զայն կաշկանդեց անկողնին վրայ։

Խեղճ կինը դանակի մը փայլը տեսաւ, յետոյ ցաւ մը զգաց վզին վրայ։

Վիզը կորուած էր։

Ուզեց աղաղակել բայց չկրցաւ։

Տիկին Մասէն հասկցաւ որ մահացու կերպով վիրաւորուած էր։

Մոռցաց իր զաւկին վրայ ու մտմտեց։

—Ինչ որ ալ ըլլայ, Օնէգիմ փրկուած է, քանի որ Աստուծոյ քովը իր հոգիին փրկութեանը համար պիտի աղօթեմ։

Վերջին մտածումը եղաւ առիկա։

Վայրկեան մը ետքը մահը տարած էր զայն։

Ը.

ԳՈՂԸ ԳՈՂԷՆ ԳՈՂՑԱՒ ԱՍՏՈՒԱԾ ՏԵՍԱՒ ԶԱՐՄԱՑԱՒ

Երբ գլխու վէրքերը մահացու չեն, քիչ անգամ վտանգաւոր կ'ըլլան։

Ժոլի Կէօլ երբ իր սենեակը տարուեցաւ, դռնապանը բաւական խնամեց զինքը, թէև բաւական երկար ժամեր վիրաւորուած մնաց իր անկողնին մէջ։

Թատրոնին բժիշկը կապած էր անոր գլուխը, այնպէս որ, երբ Ժոլի Կէօլ արթնցաւ գլուխը լաթերու մէջ կորսուած գտաւ։

Աչքերը բանալուն պէս հսկայի կազմուածքով մէկը տեսաւ անկողնին քովը և իսկոյն աղաղակեց.

—Քոքօտի՛լ...

—Ես եմ, ծերուկս, իմացայ որ վիրաւորուեր ես էլտորատոյի մէջ։

Ժոլի Կէօլ զգածուեցաւ։

Իր նախկին և հիմակուան ալ ընկերոջ այդ հոգածութիւնը տեսնելով զղջաց որ Մանտրինէի տուած դրամը չէր բաժնած անոր հետ։

—Շնորհակալ եմ, մրմնջեց քիչ մը ետքը։

—Ա՛հ, ընկերներու համար... վերջապէս...

—Անօթի եմ...

—Այս ժամուն։

—Ժամը քանի՞ն է որ։

—Կէս գիշերին մօտ։

Ժոլի Կէօլ տեղէն վեր ցատկեց։

Իսկոյն մտքը ինկած էին Պանքալառի ըսածները։

—Վայ սատանայ, ըսաւ անկողնին մէջ նստելով. երբէ՞ն ի վեր այս վիճակին մէջ կը գտնուիմ։

—Երեկ չէ առէի օր կարծեմ գլուխդ ուռեցաւ։

—Ի՛նչ կ'ըսես, երեկ չէ առէի ե՞ր, և հիմայ կէս գիշեր... Բայց սիրելի Քոքօտիլ, օգնէ՛ ինձի որ ոտքի ելլեմ։

—Ոտքի՞ ելլես. բայց խե՞նթ ես, ինչ ես։

—Խօսք չեմ ուզեր. սա տաբատս ինձի տուր նայիմ։

—Սակայն տոքթէօրը պատուիրեց որ հանգիստ առնես կարելի եղածին չափ երկար ժամանակ մը։

—Թիւիկը... բայց վերջապէս ա՞ն պիտի արդիւէ որ վարպետին մայրը չմաքրեն։

—Հէ՛ հ... Մանտրինէի՞ մայրը։

—Այո՛, Մանտրինէի մայրը։

—Վտանգի մէջ է։

—Այո։

—Որտե՞ղ կողմէ։

—Պանքալառի։

—Ապահո՞վ ես։

—Անշուշտ, քանի որ ինձի առաջարկեց միասին գործել. ես ալ կը մտածէի խեղճ կինը ազատել այս վտանգէն, երբ սա անպիտան գարդի կտորը գլուխս ծակեց։

—Ինանլակ փողոցը չէ՞ բնակիր։

—Այո։

—Պանքալառ գիտե՞ որ վարպետին մայրն է։

—Ոչ, ուրիշներու պէս տիկին Մասէն անունով կը ճանչնայ զայն։

—Ժամը քանիի՞ն գործի պիտի սկսի։

—Կէս գիշերէն երկու ժամ ետքը։

—Ուրեմն ժամանակ ունինք։

—Հապա՛ Թէ... Սա վերարկուս ալ տուր նայիմ։

—Բայց ծերուկս, կը հոգնես ետքը, ձգէ որ մնակս երթամ։

—Անկարելի է. և արդէն տես, պատրաստ եմ քեզի պէս. մանաւանդ որ ինքզինքս շատ զօրաւոր կը զգամ։ Հարկաւ բաց գինետուն մը կը գտնենք և երկու գաւաթ օղիով ի վիճակի կ'ըլլանք ամէն պարտականութեանց տակելու։

—Բայց ի՞նչ պիտի ընենք։

—Կառք մը նստելով Ինանլակ փողոցը պիտի փութանք. հոն պիտի կենանք տիկին Մասէնի տան դրան առջեւ ու Պանքալառի պիտի սպասենք։

—Ցետո՞յ։

—Ցետոյ գործը գիտէ։

—Լաւ, միասին կու գամ։

Ու երկու բարեկամները դուրս ելան, մինչդեռ դռնապանը զարմանքոտ աչքերով Ժոլի Կէօլը կը դիտէր։

Դուրսը կ'անձրեւէր։

Գիշերուան մը մէջ բաւական կազդուրուելէ ետքը երկուքն ալ սկսան կառք մը փնտռել։

Ժամերը տակաւ կ'անցնէին։

Ժոլի Կէօլ անհամբերութենէն ինքզինքը կ'ուտէր։

Կը զգար թէ պատասխանատուութիւն մը կը ծանրանար իր վրայ։

Ինչպէ՞ս պիտի համարձակէր Մանտրինէի ներկայանալ՝ եթէ երբեք անոր մայրը սպաննուէր։

Եւ յետոյ, շատ ալ գթոտ էր, ու մեծ վիշտ մը պիտի զգար տիկին Մասէնը սպաննուած տեսնելով։

Վերջապէս կառք մը գտան։

Բայց Ժոլի Կէօ կրնար դիմանալ կառքին թաւալումէն առաջ եկած ցնցումին։

Գլուխը տակաւի կերպով կը ցաւէր։

Վայրկեան մը անանկ կարծեց թէ նորէն պիտի նուազէր։

Այն ատեն ամէն բան կորսուած պիտի ըլլար։

—Ոտքով երթանք, լաւ իսկոյն Քրոքտոր՝ որ հնազանդեցաւ իրեն։

—Նորէն նստինք, նորէն նստինք, ըսաւ քիչ մը ետքը՝ գոռալով։

(Շարունակելի)